

GLAS

umirovljenika

Glasilo Sindikata umirovljenika Hrvatske

Travanj 2015. // Godina XXI.

ISSN 1331-3703 // Cijena 5 kn // Zagreb **Broj 220**

UVODNA RIJEČ

Kako smo spašavali javno zdravstvo - i ostali živi

Piše: Jasna A. Petrović

Na „dnevnom redu“ svih umirovljeničkih razgovora je zdravlje i zdravstvo. Tu ništa nije čudno, jer sa zubom vremena svatko osvijesti tu temu. No, kako je i Hipokrit rekao \neq ozdravljenje ovisi od vremena, ali nekad i od prilike. Izgubljen u prijevodu mogao bi se naći smisao ove poruke, a to je kako je odgovornost za rizik bolesti društveno pitanje i društvena odgovornost.

Još početkom prošlog stoljeća jedan je ugledni hrvatski sin utemeljio gabarite javnog zdravstva. Andrija Štampar je stvarajući naprednu medicinu došao u sukob s komercijaliziranom medicinom, a zbog svoje socijaldemokratske „vjere“ postao je nepoćudan vladajućim krugovima. Ipak, spasio je javno zdravstvo i definirao socijalnu medicinu kao one koje služe narodu. Štampar je tako, prije stotinu godina poput zdravstvenih djelatnika koji nerijetko, zajedno sa sindikatima i umirovljenicima, protestno šecu europskim gradovima, vizionarski rekao stotinu godina ranije: **Zdravstvo nije na prodaju!**

No, iako hrvatska vlada na sva zvona promovira više neoliberalni, no socijaldemokratski koncept razvitka, jedna je presudna priča s mogućim teškim posljedicama relativno šutke „preživjela“ ljeta 2013. godine, a Sindikat umirovljenika Hrvatske je imao u tom scenariju aktivnu ulogu u spašavanju javnog zdravstva. No, čini se da je danas popularnije po medijima blatiti sadašnjeg ministra zdravstva, a tadašnjeg ravnatelja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, nego prepoznati neke njegove strateški presudne poteze. Tada spašavanje „državnog“ dopunskog osiguranja kao važnog segmenta opstanka javnozdravstvenog sustava, a kasnije izdvajanja zdravstvene kune iz državne riznice.

U nas 60 posto stanovništva ima osiguranje na temelju kojeg je oslobođeno od participacije, uglavnom preko HZZO-a. Za trećinu osiguranika država pokriva naknadu za osiguranje. Mjesečni trošak osiguranja iznosi oko 70 kuna. Nadležna tijela potvrdila su da je sustav osiguranja ranjiv jer je među osiguranicima velik udio starijih osoba (s najvišim troškovima za zdravstvenu skrb), međutim, unatoč toj „nepovoljnoj strukturi“ i „balastu staraca“, sustav ostvaruje dobit. Tako danas piše u izvješću Europske komisije, koja ipak dodaje da je problematična dominantna uloga HZZO-a na tržištu dopunskog osiguranja. HZZO je javna institucija i stoga se financijski rizik povezan s proizvodom dopunskog osiguranja (iako trenutačno ostvaruje dobit) zapravo prebacuje na državu.

Nastavak na 2. stranici

U OVOM BROJU:

2.

IZVJEŠĆE EUROPSKE KOMISIJE

Mirovine će pasti za 30 posto?

2-3.

GLAVNI ODBOR SUH-a

Ministare podnesite ostavku!

7-8.

I Osijek protiv ekonomske zloporabe starijih osoba!

9.

POTROŠAČKA PRAVA

Pazite, uvijek pišite prigovore

5.

BESPLATAN PRIJEVOZ ZA STARIJE?

Izolirani i zaboravljeni - ili aktivni i mobilni?

Vodič HZZO-a

info.HZMO

Postoje planovi za izdvajanje dopunskog sustava, ali ne i za promjene pokrivača. Tu ćemo morati stati u obranu zaštite prava umirovljenika.

Potrebe za zadovoljavanjem zdravstvenih i socijalnih potreba starijih ljudi su uvijek veće od mogućnosti, to je točno. No u trenutku kad je privatizacijska „adžaja“ nabrusila zube i odlučila preuzeti biznis dopunskog i dodatnog zdravstvenog osiguranja, 28. kolovoza 2013. godine Sindikat umirovljenika Hrvatske je javno i glasno poručio: „Držimo da je dobro da u okviru HZZO-a opstane subjekt koji će, uz privatne i ine osiguravatelje, i dalje pružati uslugu dopunskog osiguranja, jer se u području mirovinskog i zdravstvenog osiguranja potvrdilo kako su takva - većinski državna, javna, osiguranja nerijetko manje diskriminirajuća spram starijih osoba i umirovljenika, što je vidljivo i temeljem uvida u ponudu hrvatskog tržišta dopunskog i dodatnog zdravstvenog osiguranja.“

Iako je u tom trenutku trebalo „amenovati“ nemalo mjesečno povećanje od 20 kuna za policu većine umirovljenika, i iako smo od nekih dijelova umirovljeničke populacije dobili po nosu, sudjelovali smo u spašavanju javnog zdravstva u srazu s velikim imenima financijske industrije, bankama i osiguravajućim društvima, i ž preživjeli smo. Primijetili smo da različita privatna zdravstvena osiguranja, koja nude dodatno osiguranje, ne osiguravaju npr. starije od 70 godina ili imaju posebne povišene tarife za seniore. To nije bio SUH-ov izbor.

A financijski lobi je lagao gdje je stigao, tvrdio kako je Europska komisija naredila da se dopunsko osiguranje kao dobrovoljno prepusti isključivo privatnom tržištu, no primjer Slovenije koja je, ne po naredbi EU, već vlastitom izboru privatizirala dopunsko, govori kako je hrvatski izbor bio ž ispravan. Već danas bi stariji umirovljenici plaćali dopunsko privatnim osiguravateljima puno više no što je pod kapom javnog zdravstva.

Tako smo spasili međugeneracijsku solidarnost i u zdravstvu, kao što je branimo i u mirovinskom sustavu, ma što ponekad i premijer govorio. Na tragu slogana Svjetske zdravstvene organizacije potvrđujemo kako su „zdrave, aktivne starije osobe važan resurs svojim obiteljima, zajednici i ekonomiji cjelokupnog pučanstva. Zaštita zdravlja starijih osoba glavni je pokazatelj napretka ili propusta za zaštitu zdravlja cjelokupnog stanovništva“.

A zdravom čovjeku svaki dan je blagdan. Pa eto i svima nama - sretan i blagoslovljen Uskrs!

IZVJEŠĆE EU KOMISIJE ZA HRVATSKU 2015.:

Mirovine će pasti za 30%?

► **SVE VIŠE STARIJIH RADNIKA?** Hrvatska je suočena sa značajnim demografskim promjenama, ali se predviđa dugoročno smanjenje rashoda za mirovine. Predviđa se da će se do 2035. godine radna snaga u dobi od 15 do 65 smanjiti za 7 posto, a broj osoba starijih od 65 godina porasti za 29 posto. U skladu s tim očekuje se da će udjel stanovništva starijeg od 65 godina u stanovništvu radno aktivne dobi (stopa starosne ovisnosti) porasti sa sadašnjih 27 posto na 42 posto, u skladu s kretanjima u EU-28 u cjelini. Predviđa će da će se ti trendovi nakon toga nastaviti, iako u manje drastičnim razmjerima.

► **MIROVINE NA NISKOJ RAZINI** Omjer mirovine i plaće, tj. prosječna mirovina podijeljena s prosječnom plaćom u ukupnom gospodarstvu, trenutačno iznosi 31 posto i među najnižima je u EU-u. Odras je toga i visok udio osoba u dobi od 65 godina ili više, koje žive u siromaštvu ili socijalnoj isključenosti (31,9 posto u 2013., u usporedbi s 18,3 posto u EU-28 u cjelini). Zbog niskog vrednovanja prethodnog dohotka koji ulazi u formulu za izračun mirovine, planiranog postupnog ukidanja dodatka na mirovinu i očekivanih promjena u strukturi umirovljene populacije omjer mirovine i plaće trebao bi se 2030. smanjiti na 27 posto (uključujući mirovine iz drugog stupa) te na 22 posto u 2060. Stoga bi buduće mirovine u prosjeku bile gotovo 30 posto niže nego danas, što je velik izazov s obzirom na to da su već sada na niskoj razini i s obzirom na rašireno siromaštvo starijih osoba. Time raste i vjerojatnost promjena politike, čime se povećava razina nesigurnosti u pogledu sadašnjih procjena povezanog fiskalnog pritiska.

► **PENALIZACIJA PRIJEVREMENIH MIROVINA PRENISKA?** Postojeći penali za prijevremeno umirovljenje i bonusi za kasnije umirovljenje slab su poticaj za rad do dobi umirovljenja, a pogotovo nakon nje. Prosječno je umanjenje za godinu dana prijevremenog umirovljenja u državama članicama koje primjenjuju takve penale iznad 5 posto. U Hrvatskoj je umanjenje samo 1,2 - 4,1 posto, ovisno o godinama mirovinskog staža. Trajanje mirovinskog staža u drugim se državama članicama obično ne smatra relevantnim čimbenikom pri određivanju razine umanjenja. Radnici s više od 41 godine mirovinskog staža i radnici s 2 godine ili više godina nezaposlenosti (koji su stekli pravo na prijevremenu mirovinu) nisu uopće podložni umanjenjima.

Ministre, p

Glavni odbor Sindikata umirovljenika Hrvatske na svojoj 5. sjednici održanoj u srijedu 25. ožujka 2015. godine u Zagrebu, uputio je javni poziv ministru rada i mirovinskog sustava Miranđu Mrsiću da hitno podnese nepozivu ostavku i spasi hrvatske radnike i umirovljenike svojeg neznanja, nemara i neodgovornosti.

1. Relativna vrijednost hrvatskih mirovina prema općim propisima dotaknula je dno, jer je u siječnju ove godine pala na samo 39,17 posto udjela u prosječnoj plaći (2.238 kn/5.716kn): čime je među državama u okruženju pala na samo dno, a pri dnu je u EU.

Prema Konvenciji o minimalnim standardima u socijalnoj sigurnosti br. 102 Međunarodne organizacije rada, 40 posto udjela prosječne mirovine u prosječnoj plaći se smatra donjom granicom koju zemlja potpisnica konvencije ne bi smjela prijeći. Prema Konvenciji br. 128 taj je minimum podignut na 45 posto. SUH će prijaviti RH Međunarodnoj organizaciji rada zbog kršenja konvencije 102 i međunarodnih minimalnih standarda.

2. Mirovine u Hrvatskoj su zamrznute od 2013. godine, jer u 2014. godini nije bilo usklađivanja.

Ministar je čvrsto obećavao kako će se 2013. ukinuti švicarska formula i uvesti varijabilni model usklađivanja 70 : 30, u korist povoljnijeg rasta (indeks plaća, indeks cijena). Međutim, ministar je prevario radnike i umirovljenike te zadržao i švicarsku formulu, zbog čega nije bilo usklađivanja. Time nastavlja posao siromašenja starijih osoba, a to je po svjetskim kriterijima jedan od osnova za adekvatnost mirovina.

3. Za vrijeme mandata ovog ministra jedna trećina osoba starijih od 65 godina je ušla u zonu siromaštva i socijalne isključenosti, što je dvostruko više od prosjeka članica EU. Kao posljedica siromaštva, glad i izolacija

odnesite ostavku!

starijih osoba su hrvatska svaki-
dašnjica.

Čak 23,4 posto Hrvata starijih od 65 godina su siromašni, dok je postotak siromašnih žena te dobne skupine dosegao 26,6 posto. Više od 50 posto žena u samačkim domaćinstvima su siromašne. Zašto Ministar ne nađe odgovor na pokazatelje kako Mađarska ima samo 4,4 posto, Češka 5,8 posto, a Slovačka 6,0 posto siromašnih starijih osoba?

4. Samo u godinu dana, sa 2013. na 2014., Hrvatska je u ekonomskoj sigurnosti starijih osoba prema indeksu Global Age Watch pala za 26 mjesta te zasjela na besramno nisko 67. mjestu (život starijih stanovnika npr. Bjelorusije, Tadžikistana, Bangladeša i Paragvaja je kvalitetniji).

Hrvatska je nisko rangirana u području adekvatnosti i sigurnosti prihoda i stope zaposlenosti starijih, te ima najvišu stopu siromaštva starijih u užoj regiji. Jedino po zdravstvenim indikatorima je iznad prosjeka regije.

5. Ministar je inzistirao na zadržavanju najniže stope doprinosa za javni stup međugeneracijske solidarnosti od samo 15 posto (na dnu smo EU), kako bi eventualno opet oduzeo iz tog stupa nekih novih 5 posto doprinosa i dao ih na upravljanje (inozemnim) bankama.

Ministar nije dopustio otvaranje javne rasprave o mirovinskom sustavu, već je isključivo inzistirao na promicanju neoliberalnih reformskih zahvata, omogućavajući čak inozemnim bankama da sastavljaju nacrt zakona koji im pogoduju. Također, ministar nije dozvoljavao pokretanje rasprave o transformaciji drugog obveznog mirovinskog stupa kapitalizirane štednje u dobrovoljan, kako su to riješile Češka, Slovenija, Poljska, Slovačka i Mađarska, dok su sve druge bivše socijalističke zemlje drugi stup zamrznule. Ministar je javnosti kontinuirano prikrivao podatke o visokim

tranzicijskim troškovima i troškovima upravljanja drugim mirovinskim stupom, kao i o njegovoj rizičnosti, te je time također ugrozio sadašnje i buduće umirovljenike. Pri tom je ministar bezočno uvjeravao npr. beneficirane djelatnike (policajce, vatrogasce itd.) kako je njima sigurnije štedjeti samo u prvom stupu, a sve to na nagovor i u korist bankarske industrije kojoj je odgovaraju „štediše” s kratkim beneficiranim stažem.

6. Ministar je dopustio da se bez valjane metodologije i analitičkih podloga diskriminira kategorija umirovljenika po posebnim propisima iz članka 80 Zakona o mirovinskom osiguranju, kojima su bez kvalitetnih i osnovanih obrazloženja „razrezani” nerazumljivi koeficijenti. Pri tom ministar nije predložio da se doista ukinu npr. povlaštene mirovine saborskih zastupnika.

Na temelju takvih koeficijenata koji ne odgovaraju činjeničnom stanju ministar je dopustio da se ovih dana donese na tisuće rješenja o razdvajanju mirovine ostvarene prema posebnom propisu na dio mirovine ostvaren prema posebnom propisu i dio mirovine ostvaren na temelju „radnog staža”, a sve kako bi se moglo primijeniti različite modele usklađivanja mirovina. Pri tom obmanjuje javnost kako itko neće trpjeti posljedice, dok je posve jasno da će se provoditi različiti modeli usklađivanja za takve „razdvojene” dijelove mirovina, pa i za braniteljske, rudarske, pomorske, policijske itd.

7. Ministar već više od godine dana zabranjuje svojim podređenima u Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje da na svojim web stranicama objavljuju točne podatke o prosječnoj mirovini, kao i o njezinu udjelu u prosječnoj plaći. Tako Ministar naređuje da se kao prosječne starosna mirovina službeno iznosi 3.381,53 kn, a njen udjel u prosječnoj neto plaći u Republici Hrvatskoj za prosinac

2014. (5.716 kn) da iznosi 59,16 posto. U stvarnosti je prosječna mirovina 2.238,85 kn, a njen udjel u neto plaći samo 39,17 posto!

Predstavnici umirovljeničkih udruga pismeno su zatražili na Nacionalnom vijeću da se u službenim statistikama HZMO-a navodi točne, a ne lažirane podatke, ali ministar više voli - lijepe brojke. Koji je, međutim, cilj ministra kad lažira službene statistike? Iznuda prihvaćanja daljnjeg smanjenja prava umirovljenika? Teško, jer još jedino što nije uspio realizirati u svojoj neoliberalnoj agendi je potpuno ukinuće prijevremenih mirovina. Sve ostalo je obavio po želji lobija financijske industrije. Valjda misli da takvim „statistikama” prikriva neuspješnost svog inzistiranja na daljnjoj privatizaciji mirovinskog sustava i individualizaciji rizika starosti, kojim je hrvatske umirovljenike doveo do dna bijede.

Iz gore pobrojanih, ali brojnih drugih razloga, te uz svo razumijevanje potrebe za promišljanje održivosti, ali i adekvatnosti mirovinskog sustava, Glavni odbor Sindikata umirovljenika Hrvatske smatra da je ministar Mirando Mrić osramotio svoju Vladu, ugrozio radnike i umirovljenike, te slijedeći neoliberalnu socijalnu politiku učinio ozbiljan otklon od socijalno pravedne preraspodjele bogatstva. Ovo je greška, s obzirom da će posljedice tog zaokreta - povećanje nejednakosti u prihodima, slabljenje mreža socijalne sigurnosti i porast siromaštva - na duži rok povećati nejednakost u prihodima i zdravlju. I jednakost u smrti.

Ministar je doveo umirovljenike do dna: udjel prosječne mirovine u prosječnoj plaći pao je na 39,17 posto, a svaka treća osoba starija od 65 godina je siromašna i socijalno isključena

Korak naprijed, korak natrag

Željko Šemper je sudjelovao u radu 5. sjednice Glavnog odbora SUH-a i izložio svoje viđenje u kojoj su se mjeri umirovljeničke snage izborile za obranu prava umirovljenika

S ciljem upoznavanja umirovljeničke populacije sa svim aktivnostima u mirovinskom sustavu Republike Hrvatske, u **teškoj zajedničkoj borbi Matice umirovljenika Hrvatske, Sindikata umirovljenika Hrvatske** (kasnije i Koordinacije umirovljeničkih udruga i zajednica), **uz Hrvatsku stranku umirovljenika kao političkog predstavnika** i jedinu parlamentarnu umirovljeničku stranku u posljednjih 12 godina, prezentiramo sve postignute rezultate u razdoblju od 2004. - 2014. godine:

- od 1.1.2001. povećanje mirovina starih umirovljenika od 0,5 - 20 posto, prema Zakonu o povećanju mirovina radi otklanjanja razlika u razini mirovina ostvarenih u različitim razdobljima - dosad je od 2001.-2014. ukupno isplaćeno 27,5 mlrd. kn (Račanova Vlada);

- od 1.1.2008. svima je (ali privremeno!) smanjena penalizacija prijevremenih mirovina s 20,4 > na maksimalno 9 posto;
- od studenog 2011. dragovoljni članovi drugog stupa (od 40-50 godina života) dobili su pravo izbora povoljnije mirovine - sa štednjom iz 2. stupa povratak u prvi stup!
- od studenog 2011. dodatak 4-27 posto postao je sastavni dio mirovine, pa je prestao strah da će ga država pod pritiskom MMF-a i Svjetske banke ukinuti.

Dodaci na mirovine i ostali prihodi iz državnog proračuna

- od 09.1998.-2004. iznos dodatka „100 kn+6 posto“ iznosio je 5 mlrd. kn i uračunat je u povrat obeštećenja
- od 2001.-2004.povećanje mirovina od 0,5-

ja kojim je onemogućena ovrha cijelog iznosa mirovina, već **samo do 1/3 iznosa mirovine;**

- od 1.1.2014. uvedena je korektivna formula usklađivanja mirovina u omjeru 70:30 u korist većeg indeksa bruto plaća i potrošačkih cijena. (1.1.2015. zbroj indeksa = 0);
1od 1.1.2014. sa 60 godina života i 41 godinom staža može se u starosnu mirovinu **bez penalizacije** (u 2014. umirovljeno je 4.580 umirovljenika uz prosječnu mirovinu od 3.512 kn, prosječan staž od 42 god 10 mj. i prosječnu dob 62,5 godine). Uz to dobiva se bonus od 0,15% za svaki mjesec staža nakon 60. godine života - maksimalno do 9 posto;
- značajno je **smanjena penalizacija** za duži staž muškaraca za 39 (0,19>0,15 posto), za 40 (0,15>0,10 posto) godina staža i ženama za 38-40 godina staža s 0,15 na 0,10 posto mjesečno;
- ako radnik izgubi radno mjesto zbog stečaja tvrtke, a ni **nakon dvije godine provedene na burzi** ne pronade posao, uz potrebne uvjete za mirovinu, ima pravo odlaska **u prijevremenu mirovinu bez penalizacije;**
- korisnici starosnih mirovina, korisnici invalidskih mirovina zbog profesionalne nesposobnosti za rad, korisnici invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti, uz novi ugovor imaju **pravo na rad do četiri sata dnevno - bez obustave mirovine** (u 2014. je tu mogućnost iskoristilo: 1.384 umirovljenika (714 sa VSS, 332 sa SSS, 140 sa VŠS i 198 NKV). Još se može raditi u poljoprivredi putem vaučera (do 90 dana) i prema Ugovoru o djelu (kao 2. dohodak).

Pregled broja osiguranika i umirovljenika od 1990. - 2014.

godina	osiguranici	+ ili -	prosjeak	umirovljeni	+ ili -	prosjeak
1990.HDZ	1.968.737			655.788		
1999.	1.406.091	-562.646	62.516	1.017.801	+362.013	40.224
2008.HDZ	1.604.848	POČETAK	KRIZE	1.148.290		
2011.	1.468.133	-136.715	45.572	1.213.121	+64.831	21.610
2012.SDP	1.468.133			1.213.121		
2014.	1.397.400	-70.733	23.578	1.223.738	+10.617	3.539

- od 1.4.2004. dodatak od „100 kn + 6 posto“ postao je sastavni dio mirovine, a od 1998. - 2014. ukupno je isplaćeno 16 mlrd. kn. Prema zakonu iz 1998. godine isplata 7,5 mlrd. (povrat mirovinskim fondovima iz državnog proračuna) trebala se završiti do kraja 2002. godine. Nakon izbora 2003. isplata dodatka se nastavila u sastavu mirovine;
- od travnja 2004. povećanje cenzusa participacije: za samca umirovljenika 1.939,39 kn, za člana obitelji 1.516,32 kn (koristi se za dopunsko zdrav. osiguranje);
- od 2006. - 2013. na ime obeštećenja (povrat duga) isplaćeno je 10,255 mlrd. kn;
- 2006. i 2008. svim umirovljenicima isplaćena je „božićnica“ 320 milijuna kuna;
- u tri polugodišta 2004.-2005. usklađivanje mirovina samo prema rastu plaća (+8,5 posto);
- od studenog 2007. za nove umirovljenike izbornen je Zakon o dodatku od 4-27 posto - od 2007.-2014. ukupno je isplaćeno 8,894 mlrd. kn. Umirovljeni od 2010. dobivaju 27 posto;

20 posto iznosilo je 5 mlrd. kuna-uračunato u povrat obeštećenja

- do 2007. godine mirovine branitelja isplaćivane su na teret Ministarstva branitelja, a ne na teret mirovinskih fondova!

„PLAN 21“: OBEĆANJE / REALIZACIJA 2012. - 2014.

- u razdoblju 2010. - 2011. (HDZ) usklađivanje mirovina bilo je „zamrznuto“. U 2012. - 2013. mirovine su ukupno u četiri polugodišta usklađene za 4,3 posto ili za 1,050 mlrd. kn (prosječna mirovina XII/2011.= 2.151 kn / XII/2014.= 2.238 kn). Indeks = 104;
- od 1.1.2012. **ukinute su povlaštene mirovine** saborskih zastupnika, članova Vlade i sudaca Ustavnog suda. U mirovinu idu po općim propisima (prema ZOMO);
- od 1.1.2012. osobni odbitak umirovljenika povećan je s **3.200 > 3.400** kn, a od 1.1.2015. osobni odbitak povećan je s **3.400 > 3.800** kn;
- od 1.1.2012. Pravilnik Ministarstva financi-

VAŽNE NAPOMENE - najveći problem mirovinskog sustava u RH:

- 1990.-1999. nestalo je 562.646 radnih mjesta/umirovljeno je 362.013 /, a na burzi je završilo 200.000 radnika.

U VRIJEME KRIZE:

- 2008.-2014. izgubljeno je - 207.448 radnih mjesta / +75.448 umirovljenih
- 2009.-2011. (HDZ) -136.715 zaposlenika/broj umirovljenika +64.831
- 2012.-2014. (SDP) -70.733 zaposlenika/broj umirovljenika +10.617.

Izolirani i zaboravljeni - ili aktivni i mobilni?

Hrvati sve više stare, jednako kao i većina stanovnika Europske unije. Što su stanovnici stariji, to je njihova potreba za organiziranim javnim prijevozom veća. Bez javnog prijevoza bilo bi gotovo nemoguće organizirati odgovarajuću mobilnost starijih, osobito ako ne žive u gradovima.

Danas su na stotine tisuća starijih osoba izolirane u svojim malim mjestima, socijalno isključene, zarobljene u vlastitim kućama, i to samo zato što diljem Europe odumire javni prijevoz, koji postaje preskup i neefikasan.

I u Hrvatskoj je sve uobičajenija pojava da se ukidaju brojne autobusne linije, osobito izvan tzv. školskih linija, pa tako stari ostaju zaboravljeni i zanemareni.

Hrvatske željeznice, kao javno poduzeće, nude više povlastica za putovanja, a umirovljenici i osobe starije od 60 godina koje su hrvatski državljani sa stalnim prebivalištem u RH te njihovi bračni partneri kada putuju s njima imaju popust od 30 posto za neograničen broj jednosmjernih ili dvosmjernih putovanja u 1. ili 2. razredu vlakova svih vrsta na relacijama duljima od 25 km.

Mnogi (privatni) autoprijevoznici uveli su popuste za putnike starije od 60 ili 65 godina ili članove umirovljeničkih udruga (Matica, Sindikat umirovljenika) od 20, 25, 30 ili čak 40 posto. Primjerice, riječki Autotrans daje popust od 20 posto za sve starije od 60 godina. Ima i prijevoznika koji ne daju takve povlastice, pa je važno prije kupnje karte zatražiti detaljnu informaciju od prodavatelja ili prethodno putem interneta. SUH ima kvalitetan ugovor s Čazmatransom te Brionima, a pregovara i s drugim prijevoznicima.

Lokalni/gradski prijevoz kako gdje

U Zagrebu, primjerice, pravo na besplatnu godišnju pokaznu

kartu ZET-a imaju umirovljenici čiji su ukupni prihodi jednaki ili manji od 3.200 kn mjesečno, te osobe koje su starije od 65 godina života, koje nisu korisnici mirovine i čiji su ukupni prihodi jednaki ili manji od 3.200 kn mjesečno. Zahtjev s dokazima potrebnima za ostvarivanje prava podnosi se u Odjelu za socijalnu skrb. Međutim, povlasticu imaju i umirovljenici koji imaju više mirovine, jer svoju karticu mogu mjesečno puniti sa samo 120 kuna, a voziti se prema potrebi i želji.

U Slavanskom Brodu, primjerice, žene starije od 60 godina i muškarci stariji od 65 godina imaju pravo na subvencionirani prijevoz ako su im mirovine niže od 2.500 kn mjesečno. U Osijeku je 65+ kartica „D” besplatna za I. i II. zonu (za umirovljenike i osobe starije od 65 godina s mirovinom/primanjima do 1.000 kuna), dok kartica „A” košta mjesečno 140 kn za one s mirovinama višim od 3.000 kn.

U Zadru postoji besplatan gradski prijevoz osoba starijih od 65 godina bez mirovine, kao i onih s mirovinama do 2.500 kn. U Dubrovniku se građani stariji od 65 godina besplatno voze Libertasom (odnosno uz nisku participaciju), ali u Solinu čak i oni bez primanja ili s primanjima do 1000 kn mjesečno moraju uplatiti barem jednokratno 200 kn.

U Šibeniku, gdje su do ove godine sve osobe starije od 65 godina imale besplatan prijevoz, sada vrijedi za one koji nisu ostvarile pravo na mirovinu, umirovljenike starije od 65 godina s mirovinom manjom od 2.500 kuna te one mlađe od 65 godina i s mirovinom ispod 1.800 kuna.

Tako je to od grada do grada, od općine do općine, različito. Doista je neshvatljivo da ne postoji standardizirana linija siromaštva na razini cijele zemlje, ili godišnje utvrđena na razini gra-

dova ili županija, jer ovako to ovisi o dobroj volji gradonačelnika. Tako je npr. Raša odlučila ukinuti subvenciju prijevoza umirovljenicima do Labina, te umjesto toga održala feštu na kojoj su se natjecali i u jedenju pašte bez ruku!

Dob kao glavni kriterij

Kako je u drugim zemljama Europske unije? U Mađarskoj je javni prijevoz za starije od 65 godina u potpunosti besplatan, a u Italiji su autobusi u nekim općinama besplatni za starije od 70 godina. Ozbiljnije redukcije cijena za starije osobe praksa su u Engleskoj, Italiji, Belgiji, Francuskoj, Španjolskoj, Luxembourgu, Nizozemskoj...

Neke su zemlje naklonije mobilnosti starijih osoba, poput Španjolske gdje popusti variraju od 25 do 40 posto na vlakovima, a čak 50-80 posto na gradskim i prigradskim autobusima, te 20 posto na brodovima.

Nevjerojatno da u Belgiji ovisi u kojem ste nacionalnom dijelu, jer u Flandriji su autobusi i tramvaji besplatni za starije od 65 godina, dok u Valoniji postoje senior tarife u slučaju kupnje povratne karte za isti dan, ali uz određenu subvenciju. Italija je živa zbrka, kao i u drugim administrativnim pitanjima. Tako su povlastice za seniore različite od regije do regije, jednako kao i u Velikoj Britaniji. No na Cipru popust za starije iznosi 50 posto je na svim gradskim i međugradskim linijama, dok na Malti popust za sve javne autobusne linije iznosi 33 posto.

Portugal ima također donekle unificirani popust od 50 posto na svim vlakovima, a 25 posto na gradskim i međugradskim autobusima. Nizozemska ima popust od 40 posto za starije na vlakovima i brodovima, ali sva ostala lokalna prava ovisе o - lokalnim vlastima. U Francuskoj se kupuje senior-karta sa 25 do 50 pos-

Kroz razvijeniji i subvencionirani javni prijevoz, osobito za starije osobe, dokida se socijalna isključenost svakog petog stanovnika Europske unije, poboljšava zaštita okoliša, zaposlenost te ukupan gospodarski razvitak

Piše: Jasna A. Petrović,
predsjednica SUH-a

Privatne kompanije su sve češće protiv bilo kakvih popusta u prijevozu

to popusta. Mnogi se zalažu i za redukciju cijena za starije u avionskom prijevozu, što do sada nije ušlo u svakidašnju praksu, no i to je pitanje vremena.

Stariji van samo - ujutro?

Dakle, šetnjom po europskim zemljama, vidljivo je da se u pravilu povlastice odnose na starije od 65 godina, no u Francuskoj, Luxembourgu, Malti i Nizozemskoj čak i na 60 godina, dok je na Cipru to pravo svih umirovljenika.

U većini zemalja ne traži se nikakav drugi uvjet za povlasticu, već samo dob (Francuska, Španjolska, Belgija, Cipar, Malta, Luxemburg, Velika Britanija i Mađarska), dok se u Italiji i Portugalu, primjerice, traži i udovoljavanje prihodovnom cenzusu.

Neki postavljaju i dodatne uvjete, pa tako u Nizozemskoj se

popust odnosi samo ako se na put kreće iza 9 sati ujutro, a povlaštena karta seniora u Velikoj Britaniji vrijedi u radne dane od 9,30 do 23 sata te bez limita vikendom ili praznikom.

Suprotno tome, „reducirana“ karta u Belgiji se može koristiti poslije 9 h ujutro tijekom radnog tjedna i ne može se koristiti preko vikenda ili ljetnih mjeseci. Ima i drugih uvjeta; npr. u Mađarskoj postoji ograničen broj besplatnih putovanja za one od 62 do 65 godina; u Luxemburgu senior karta vrijedi samo za drugi razred itd.

Pokrenuti europeizaciju subvencija

FERPA/Europska federacija za umirovljenike i starije osobe provela je 2014. godine anketu među članicama i sa zadovoljstvom konstatirala kako subvencioniranje javnog prijevoza za starije osobe podržavaju ne samo organizacije umirovljenika, već i aktivni radnički sindikati, i to nerijetko bez ikakvih dodatnih kriterija osim dobi (Malta, Portugal, Luxemburg...). Većina ipak daje potporu, ali uz dodatni kriterij nižeg materijalnog statusa. Tako francuski CFDT prihvaća subvencije za starije u slučaju da imaju niske penzije.

Rijetki su, pak, koji poput mađarskih sindikata, talijanskog UIL-a ili nizozemskih sindikata, zahtijevaju za sve starije od 65 godina u potpunosti besplatan javni prijevoz. Vlade, naprotiv, traže da se zbog krize takve subvencije ukidaju ili barem smanjuju, no oprezne su s direktnim rezovima, jer bi time bitno povećali stopu rizika od siromaštva starijih osoba.

Mobilnost kroz besplatni ili subvencionirani javni transport omogućava bolju uključenost u društvo i dokida sve prošireniju izolaciju starijih, potvrđuju iz Velike Britanije, Belgije, Španjol-

ske, a osobito španjolska sindikalna središnjica CC.OO, koja naglašava kako se kroz razvijenu i subvencionirani javni prijevoz poboljšava zaštita okoliša, zaposlenost, te ukupan gospodarski razvitak. K tome dodaju kako bez subvencioniranog javnog prijevoza slabi i potrošnja starijih građana.

Manje zagađenosti, više mobilnosti

Mnoge su zemlje svjesne takvih faktora, pa Malta naglašava kako su zbog ukupnog ekonomskog potencijala uveli javne potpore za privatne prijevoznike koji primjenjuju subvencije za starije. U Velikoj Britaniji su zabrinuti zbog tzv. korporatizma, tj. vrlo negativnog odnosa privatnih korporacija spram bilo kakvih popusta u prijevozu.

Talijanski najveći sindikati CGIL i UIL zalažu se da FERPA pokrene inicijativu za svojevrsnu europeizaciju subvencija za starije građane, s temeljnim ciljem dokidanja njihove socijalne isključenosti. I većina drugih centrala traži od FERPA-e da pokrene kampanju u EU za promicanje javnog prijevoza, te time osnaže zdravi okoliš kroz smanjivanje visoke stope zagađenja privatnim prijevozom, kao i zbog dobiti i mobilnost sada već svakog petog stanovnika te dobne skupine.

Hoće li se standardizaciji subvencija za starije u javnom prijevozu prilaziti od polazišta da npr. svi stariji od 65 godina imaju pravo u svim zemljama EU ista prava neovisno o razini prihoda ili će se zadržati većinski princip uzimanja kriterija razine dohotka pojedinca? Neosporno ostaje kako investiranje u socijalne i ljudske resurse ne koristi samo onima u koje se investira, već i poticajnim ekonomskim učincima.

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske
Za izdavača: Jasna A. Petrović, glavna i odgovorna urednica

Uređuje: Uredništvo Glasila

Adresa Uredništva:

10 000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.

Info: Telefon/faks: 01/4655 146; 01/4635 202

E-mail: suh@zg.t-com.hr; Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednik: Nenad Pejušković

Tisak: GMG GRAF, Sesvete

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. Glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13. Zakona o porezu na promet, oslobođen obveze plaćanja poreza na promet.

Cijena: 5 kn

Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 4.000 kn; za pola stranice 3.000 kn i za četvrtinu stranice 2.000 kn.

I Osijek protiv ekonomske zlopotrebe starijih osoba!

KAMPANJA
SINDIKATA
UMIROVLJENIKA
HRVATSKE

Nakon što je Sindikat umirovljenika Hrvatske na konferenciji za novinare, održanoj 21. siječnja u prostorijama SSSH u Radničkom domu u Zagrebu, u sklopu projekta „Zaustavimo zlopotrebu starijih osoba!“ i službeno krenuo u kampanju protiv ekonomskog zlostavljanja starijih, 17. veljače je kampanja predstavljena u Puli, a 11. ožujka u Osijeku. Projekt se provodi u suradnji s Vladinim uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, te u suradnji i s Uredom pučke pravobraniteljice. Osnovni je cilj zaustaviti veliku otimačinu nekretnina koje su u vlasništvu starijih osoba, informiranjem i osvješćivanjem starijih građana o prijetnjama ekonomske zlopotrebe.

Projekt je zapravo započeo 1. rujna 2014., a u njemu, uz središnjicu SUH-a, sudjeluju Gradsko povjereništvo SUH-a Zagreba, te podružnice iz Pule, Osijeka i Splita. Projektne aktivnosti uključile su izradu edukativnog video klipa od desetak minuta i informativnog letka u 5.000 kopija, edukaciju oko 200 aktivista-volontera za savjetovanje postojećih i potencijalnih žrtava nasilja na radionicama u gradovima-sudionicima, javnu prezentaciju videa i letka u tim gradovima, te njihovu distribuciju u 50 aktivnih podružnica diljem Hrvatske.

Video film

„Prevareni i poniženi“, produciran u sklopu kampanje SUH-a „Zaustavimo zlopotrebu starijih osoba!“, distribuiran je volonterima koji su završili radionicu u Zagrebu (21. siječnja) i Puli (17. veljače), a dostavit će se i brojnim lokalnim TV stanicama. U filmu, koji je realiziran prema tekstu Jasne A. Petrović, a snimio ga je i režirao Damir Kantoci, prezentirani su i slučajevi zloporabe. Video uradak dostupan je na internetu, a možete ga pogledati na sljedećem linku: <http://youtu.be/RgZfeQ6VkVA>

Dugo putovanje SUH-a

Radionica za Osječko-baranjsku županiju održana je u Osijeku, u prostorijama gradske četvrti Tvrđa, a novinari su zabilježili kako je dvorana bila ispunjena do posljednjeg mjesta.

Na početku predstavljanja projekta organizirana je press konferencija koju je otvorio potpredsjednik SUH-a i predsjednik Županijskog povjereništva Mato Obradović, koji je tom prigodom podsjetio prisutne na brojne akcije Sindikata umirovljenika za obranu stečenih prava umirovljenika, od prve ustavne tužbe za povrat duga umirovljenicima, do ove kampanje kojom nastojimo osvijestiti sve prisutniju materijalnu zlopotrebu starijih osoba, te educirati što više naših volontera na njezinu sprječavanje.

Obradović je prezentirao i aktivnosti SUH-a na okupljanju umirovljenika i na pružanje psihosocijalne i pravne pomoći u svakodnevnom životu. Nije izostavio ni cjeloživotno učenje i uključivanje u organizirano korištenje slobodnog vremena u podružnicama koje organiziraju radionice (likovne, literarne, pjevačke zborove), svakodnevno ili tjedno rekreativno dru-

enje, druženja uz glazbu i ples, odlazak na izlete, te organizirani desetodnevni odlazak u „banju“.

Na konferenciji su, u okviru projektne aktivnosti, predstavljeni edukativni video uradak SUH-a „Prevareni i poniženi“ te informativni letak, nakon čega je uslijedila radionica „Kako prepoznati ekonomsku zlopotrebu starijih osoba“, ujedno i svojevrsni trening za pedesetak aktivista-volontera SUH-a.

Pročelnica Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb Osječko-baranjske županije Ružica Gverijeri je zbog službene spriječenosti poslala svoju zamjenicu Martinu Pejić, višu stručnu savjetnicu, a iz grada je umjesto Pročelnika za socijalnu skrb i zdravstvo Romana Kristića, došla viša stručna savjetnica Ana Rimac. Obje su izrazile zadovoljstvo što su imale priliku upoznati se s aktivnostima SUH-a, osobito u vezi ekonomske zloporabe starijih. Radionicu su pratili i novinarka i snimatelj osječkog *Glasa Slavonije* koji i inače vrlo korektno informira čitatelje o umirovljeničkim temama.

Fantomski ugovor - put do očaja

Zamjenik predsjednice SUH-a Milan Tomičić, voditelj pravnog savjetovišta, dao je uvodnu informaciju o projektu, kao i o dosadašnjim aktivnostima SUH-a u vezi ekonomske zlopotrebe te radu pravnog savjetovišta. Posebno je naglasio nužnost ukidanja instituta ugovora o dosmrtnom uzdržavanju, a što je SUH zatražio od Ministarstva pravosuđa još 26. ožujka 2013., no ono je to odbilo.

- Riječ je o fantomskom ugovoru koji se pojavio u pravnom sustavu 2006., no smatra se da je opravdao svoja očekivanja, što nije točno. Isto tako, tražimo modificiranje ugovora o doživotnom uzdržavanju jer ljudi sklapajući nekoliko ugovora istovremeno prave od toga industriju i vlastiti profit - upozorio je Tomičić. Sudionici su upućeni da se u slučaju kada se osjećaju zlopotrijebljeni mogu obratiti u SUH, odnosno pučkoj pravobraniteljici.

Materijalno zlostavljanje često je prikriveno legalnim formama poput oporuka, ugovora o darivanju, a najčešće kroz formu ugovora o dosmrtnom i doživotnom uzdržavanju, a stariji ljudi često budu izigrani i prevareni od svojih „dobrotvora“, dovedeni na rub egzistencije, a neki završe i na ulici. Nasilje nad starijima se čak u 80 posto slučajeva događa u obitelji. Kampanja upozorava i na slučajeve u kojima opas-

Radionica za Osječko-baranjsku županiju održana je u Osijeku, u prostorijama gradske četvrti Tvrđa, a novinari su zabilježili kako je dvorana bila ispunjena do posljednjeg mjesta

Piše:
Marina Tripović

Tijekom i nakon izlaganja prisutni su mogli postavljati pitanja i tražiti detaljnija objašnjenja pojedinih problema i nejasnoća. Zainteresiranost prisutnih očita je iz brojnih pitanja, ali i iz vrlo aktivnog sudjelovanja u interaktivnim radionicama

nost dolazi od susjeda, prijatelja te raznih takozvanih savjetnika i pomagača povezanih s institucijama države, iz pravnog, socijalnog i zdravstvenog miljea.

Brojni polaznici radionice u Osijeku iz svih dijelova Osječko-baranjske županije su vrlo aktivno sudjelovali. Osobito su ih zanimala razlike između ugovora o dosmrtnom i doživotnom uzdržavanju, te su i dobili ozbiljno upozorenje da nikad ne potpisuju ugovor o dosmrtnom uzdržavanju, jer je to najkraći put do gubitka imovine.

Pravno savjetovalište

Pravno savjetovalište SUH-a je, nakon otvorenja službene kampanje i objavljivanja informacije na brojnim portalima te gostovanja na televizijskim i radio postajama, pod udarom brojnih prevarenih umirovljenika. Dnevno nam stiže i po desetak poziva i dopisa, a mnogima je teško pomoći jer su prevare već pravomoćno zaključene. SUH će stoga kompletnu dokumentaciju dostavljati i Uredu pučke pravobraniteljice. Obratite nam se prije nego bude prekasno! 1/4655111/ kućni 244.

Strah od sramote

Biserka Budigam je predstavila program psihosocijalne pomoći SUH-a i polivalentnog savjetovališta, spome-

nuvši kako se sve više telefonom javljaju i osobe iz Slavonije. - Svjež je primjer starije gospođe iz Osijeka koja traži pomoć za smještaj u dom, nakon što je svoju imovinu dala obitelji s petero djece. Želi raskinuti ugovor o doživotnom uzdržavanju, ali ne uspijeva, te prolazi kroz različite oblike zlostavljanja. Obično uz ekonomsku zlorabu slijedi i psihičko i fizičko zlostavljanje. U više navrata nas je zvala žena iz Vukovara koju sin i snaha često istuku. Međutim, te se osobe neće javno izjasniti jer ih je sram svoga neuspjeha i lakomisenosti, niti žele osramotiti svoju djecu, rodbinu i prijatelje - pojasnila je Budigam.

Iako mnoge žrtve same sebe ne prepoznaju kao žrtvu, a ako se i prepoznaju, uvjeravaju se da su same krive za zlostavljanje, osjećaju sram, ali i strah od mogućih posljedica. Zato je Budigam poručila: „Nemojte šutjeti i trpjeti - potražite pomoć!”

Tijekom i nakon izlaganja prisutni su mogli postavljati pitanja i tražiti detaljnija objašnjenja pojedinih problema i nejasnoća. Zainteresiranost prisutnih očita je iz brojnih pitanja, ali i iz vrlo aktivnog sudjelovanja u interaktivnim radionicama, koje su organizirane kroz grupni rad, simulacije, te igranje uloga u nekim zadanim životnim situacijama za koje su volonteri pokušali naći rješenje postavljenog zadatka. Bilo je smijeha, ali i pljesak na „otvorenoj sceni”. Da su osposobljeni za održavanje radionica, potvrđuju i priznanja podijeljena svim sudionicima o uspješnoj završenoj edukaciji.

Pazite, uvijek **PIŠITE** prigovore!

Piše: *Mirjana Pavačić-Pender*
glavna tajnica Sindikata umirovljenika
Hrvatske

■ PISANI PRIGOVOR TRGOVCU

Odredbom članka 10. stavka 1. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine” broj 41/2014.) propisana je obveza trgovca da **omogućiti potrošačima podnošenje pisanih prigovora** u svojim poslovnim prostorijama i bez odgađanja pisanim putem **potvrditi njihov primitak**.

Osim obveze iz članka 10. stavka 1. Zakona, trgovac je dužan potrošaču omogućiti podnošenje pisanog prigovora putem pošte, telefaksa ili elektroničke pošte. Kako starije osobe rjeđe koriste e-mail ili nije im jednostavno pisati pisma te odnositi na poštu, preporuča se odmah podnijeti pisani prigovor.

Nadalje, odredba članka 10. stavka 3. navedenog Zakona propisuje obvezu trgovca da u poslovnim prostorijama **vidljivo istakne obavijest o načinu podnošenja pisanog prigovora potrošača**.

Sada slijedi važna napomena: na sve podnesene prigovore potrošača trgovac je **dužan u pisanom obliku odgovoriti u roku od 15 dana** od dana zaprimljenog prigovora!

K tome, i trgovac koji pruža javnu uslugu dužan je na ispostavljenom računu vidljivo istaknuti obavijest o načinu podnošenja pisanog prigovora, a dužan je i osnovati povjerenstvo za reklamacije potrošača u čijem sastavu mora biti i predstavnik udruge za zaštitu potrošača kojem potrošač može podnijeti reklamaciju u slučaju nezadovoljstva odgovorom pružatelja javne usluge na pisani prigovor. Na žalost, ne možemo reći da takva povjerenstva funkcioniraju, niti da netko kažnjava pružatelje javnih usluga ako to ne čine.

Zakon lijepo kaže kako povjerenstvo mora pismenim putem odgovoriti potrošačima na zaprimljene reklamacije u roku od 30 dana od dana zaprimanja reklamacije. Ako odgovor ne dođe, reagirajte!

■ IZVANSUDSKO RJEŠAVANJE POTROŠAČKIH SPOROVA

Odredbom članka 105. Zakona o zaštiti potrošača propisano je da ukoliko potrošač pisanim prigovorom ne uspije ostvariti svoja potrošačka prava, odnosno u slučaju spora između potrošača i trgovca, može se podnijeti prijava Sudu časti Hrvatske gospodarske komore, Sudu časti Hrvatske obrtničke komore ili prijedlog za mirenje pri centrima za mirenje.

Hrvatska gospodarska komora i Hrvatska obrtnička komora će uz suglasnost ministra nadležnog za zaštitu potrošača donijeti odluke o troškovima u postupcima pred Sudom časti Hrvatske gospodarske komore i Sudom časti Hrvatske obrtničke komore. O iskustvima u radu takvih „sudova časti”, pisat ćemo naknadno.

Kontakti:

Sud časti HGK, Nova cesta 3-7,
10 000 Zagreb
Tel: 01/48 48 624, 01/48 48 628
Fax: 01/46 06 788, E-mail: zkezele@hgk.hr,
bmanevski@hgk.hr

Sud časti HOK, Ilica 49/II, 10 000 Zagreb
Tel: 01/ 48 06 618, Fax: 01/ 48 06 629,
E-mail: sud-casti@hok.hr

Centar za mirenje pri HGK

Nova cesta 3-7, 10 000 Zagreb; *Dopise upućene Centru za mirenje molimo adresirati na Rooseveltov trg 2, p.p. 630.*
Tel: 01/48 48 622, 01/48 48 623,
Fax: 01/48 48625, E-mail: mirenje@hgk.hr

Centar za mirenje pri HOK, Zagreb, Ilica 49/II

Tel.: 01/ 48 06 618, Fax: 01/ 48 06 629,
E-mail: mirenje@hok.hr

Centar za mirenje pri HUP, Radnička cesta 52,
10 000 Zagreb,
Tel.: 01/ 48 97 555, Fax: 01/ 48 97 580,
E-mail: hup@hup.hr

■ PRIJAVA TRŽIŠNOJ INSPEKCIJI MINISTARSTVA GOSPODARSTVA

Sukladno članku 135. Zakona o zaštiti potrošača tržišni inspektor će uzeti u obzir prijavu potrošača tek **nakon što je potrošač iscrpio postupke podnošenja pisanih prigovora, odnosno podnošenja reklamacije povjerenstvu** u slučaju nezadovoljstva odgovorom pružatelja javne usluge na pisani prigovor.

Prijavu možete podnijeti:

- na e-mail adresu: prijave@mingo.hr;
- osobno ili poštom na adresu:
**MINISTARSTVO GOSPODARSTVA
UPRAVA ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE U
GOSPODARSTVU**
Ulica grada Vukovara 78, 10 000 Zagreb.

Kako pravilno podnijeti prijavu/ prigovor?

Pravilno podnošenje prijave (predstavke) kojom ćete kao fizička ili pravna osoba ukazati na određene nepravilnosti, odnosno povrede propisa iz nadležnosti Ministarstva nadležnog za gospodarstvo, a radi pokretanja postupka inspeksijskog nadzora, znači da vaša **prijava mora minimalno sadržavati**: naziv tijela kojemu se upućuje, naznaku predmeta, zahtjev što se prijavom traži (činjenice, odnosno okolnosti koje prijavljujete), osnovne podatke o subjektu kojega prijavljujete, preslika prigovora, preslika odgovora (ukoliko je trgovac odgovorio), preslika računa i naznaku tko prijavu podnosi (ime, prezime/naziv podnositelja, ulica, kućni broj i mjesto).

Temeljem sadržaja prijave procjenjuje se da li postoje uvjeti (zakonske pretpostavke) za pokretanje postupka inspeksijskog nadzora na okolnosti na koje ukazujete.

Obavijest o rezultatima inspeksijskog nadzora koji je proveden povodom predstavke biti će dostavljena pisanim putem sukladno propisima onim podnositeljima predstavki koji su dokazali pravni interes (zaštita prava potrošača), kao i onima koji su stranke u postupku sukladno propisima.

Ime i prezime potrošača
Adresa (ulica i kućni bro, poštanski broj i mjesto)
Telefon/Mobitel, e-mail
Mjesto i datum

Trgovac/pružatelj usluge
Adresa (ulica i kućni broj)
Poštanski broj i mjesto

Pisani prigovor trgovcu / pružatelju usluge

Sukladno članku 10. stavku 1. Zakona o zaštiti potrošača upućujem Vam pisani prigovor koji se na proizvod/uslugu _____
kupljen-u dana _____

Na proizvod (uslugu) koji sam kupio/la imam sljedeću pritužbu:

Slijedom navedenog, ljubazno vas molim da izvršite popravak proizvoda/usluge. Ukoliko isti niste u mogućnosti popraviti, molim da mi predate drugi ispravan proizvod, odnosno izvršite povrat plaćene cijene.

Skrećem pozornost na činjenicu da ste na ovaj pisani prigovor dužni odgovoriti u roku od 15 dana od dana zaprimanja prigovora.

Lijep pozdrav,

Potpis potrošača

Prevođenje invalidskih na starosne mirovine

HZMO je, prema odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju (NN br. 157/2013 i 151/2014), po službenoj dužnosti proveo postupak prevođenja invalidskih na starosne mirovine.

Postupkom prevođenja obuhvaćene su invalidske mirovine priznate na temelju potpunog gubitka radne sposobnosti zbog bolesti, odnosno na temelju opće nesposobnosti za rad zbog bolesti, a prevođenje je obavljeno s danom 1. siječnja 2015.

Korisnicima, na koje se prevođenje odnosi, donesena su rješenja o prevođenju, a **starosna mirovina određena je u istoj svoti kao i invalidska** koju su do sada primali.

Napominjemo da će se korisnicima i nadalje isplaćivati, u istoj svoti, mirovina kao i sva ostala mirovinska primanja (zaštitni dodatak, naknada za tjelesno oštećenje i doplatak za pomoć i njegu) ako su ih i do sada ostvarivali uz mirovinu.

Posebno naglašavamo da **postojeća rješenja o utvrđenom tjelesnom oštećenju (invaliditetu) ostaju nepromijenjena.**

Izmjene propisa

• **Uredba o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju**, koju je Vlada donijela u prosincu 2014. (Narodne novine, broj 151/2014) i stupila je na snagu 1. siječnja 2015., zamijenjena je **Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju** koji je Hrvatski sabor donio na 16. sjednici 13. ožujka 2015.

Zakon je objavljen u Narodnim novinama, broj 33/2015 od 24. ožujka 2015. i stupa na snagu osmog dana od dana objave, tj. 1. travnja 2015.

Podsjećamo da se ovim izmjenama ZOMO usklađuje sa Zakonom o jedinstvenom tijelu vještačenja jer postupak vještačenja za

prava iz područja mirovinskog osiguranja od 1. siječnja 2015. obavlja jedinstveno tijelo vještačenja u Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Nadalje, Zakon o mirovinskom osiguranju usklađuje se sa Zakonom o životnom partnerstvu osoba istog spola, a dosadašnja prijevremena starosna mirovina zbog dugogodišnjeg osiguranja postaje starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika, jer oni koji su navršili 60 godina života i 41 godinu staža osiguranja, mogu ostvariti mirovinu bez umanjenja. Također je izmijenjen i način prijavljivanja radnika u obvezno mirovinsko osiguranje te se prijave podnose 8 dana prije, a najkasnije prije samog početka rada.

• Zakon o listi tjelesnih oštećenja (Narodne novine, broj 162/98, 154/2014 i 30/2015) prestao je važiti jer se od **1. siječnja 2015. primjenjuje Uredba o metodologijama vještačenja** čiji je sastavni dio i Lista oštećenja organizma - Lista I. (NN br. 153/2014).

Na temelju te Liste u Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom donosit će se nalazi i mišljenja o vrsti i stupnju oštećenja - tjelesnog oštećenja radi ostvarivanja prava na naknadu zbog tjelesnog oštećenja prema Zakonu o mirovinskom osiguranju.

Budući da je Zakonom propisano da se aktualna vrijednost mirovine ne usklađuje ako je stopa promjene prosječne bruto plaće i indeksa potrošačkih cijena jednaka ili manja od nule, od **1. siječnja 2015. mirovine se neće usklađivati te aktualna vrijednost mirovine (AVM) ostaje ista kao i prošle godine** i iznosi 60,92 kn.

Najniža mirovina za jednu godinu mirovinskog staža također ostaje nepromijenjena i iznosi 59,05 kn.

Odluke donosi Upravno vijeće Zavoda, a objavljuju se u Narodnim novinama.

Podsjećamo – važno je znati

• **Pravo na privremenu invalidsku mirovinu** može steći osiguranik - invalid rada koji je nakon profesionalne rehabilitacije pet godina (do 58. godine života) proveo prijavljen u Zavodu za zapošljavanje i nije se uspio zaposliti na poslovima za koje je osposobljen (povremeni rad u trajanju od šest mjeseci ne smatra se prekidom nezaposlenosti). *Visina privremene invalidske mirovine određuje se kao i naknada plaće zbog profesionalne rehabilitacije ovisno o uzroku smanjene radne sposobnosti.*

• Od 1. siječnja 2014. **mirovinska se primanja novim korisnicima isplaćuju samo preko računa u banci.** Isplatu na adresu preko Hrvatske pošte zadržali su stari korisnici, a novi korisnici koji bi zbog posebnih razloga htjeli isplatu na adresu mogu u Hrvatskoj pošti provjeriti mogućnost pružanja takve usluge.

• **Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća** po zaposlenome u pravnim osobama RH za razdoblje od siječnja do kolovoza 2014. iznosi 5.510 kn, a **prosječna mjesečna bruto plaća** 7.943 kn.

Visina minimalne plaće za 2015. (minimalna plaća je najniži mjesečni iznos bruto plaće koji radniku pripada za rad u punom radnom vremenu) utvrđena je u bruto iznosu od 3.029,55 kn, a mirovina (kao stalno novčano primanje) do iznosa minimalne plaće ne podliježe pljenidbi.

U mjesecu u kojem slavimo najveći kršćanski blagdan Uskrs, svim umirovljenicima i njihovim obiteljima želimo sretne i radosne uskrsne blagdane.

Srećko Vuković, ravnatelj Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

KORISNICI MIROVINA - u ožujku 2015.

VRSTE MIROVINA	UKUPAN BROJ KORISNIKA	PROSJEČNE SVOTE MIROVINA
Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - ZOMO		
Starosna mirovina	505 294	2.470,23 kn
Starosna mirovina za dugogodišnje osiguranike - čl. 35. ZOMO	5 892	3.453,86 kn
Starosna mirovina prevedena iz invalidske - čl. 58. ZOMO *	87 136	2.148,58 kn
Prijevremena starosna mirovina	162 614	2.329,80 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO	31	2.770,31 kn
Invalidska mirovina **	140 819	1.847,91 kn
Obiteljska mirovina	231 025	1.883,10 kn
UKUPNO - ZOMO	1 132 811	2.233,36 kn
Prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba - DVO, PS, OSO		
Starosna	3 579	4.161,88 kn
Invalidska	8 841	3.216,86 kn
Obiteljska	794	3.544,99 kn
Ukupno	13 214	3.492,53 kn
Prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji - ZOPHBDR		
Najniža mirovina - čl. 31. st. 3. ZOPHBDR	548	2.458,55 kn
Invalidska	57 902	4.852,27 kn
Obiteljska	13 777	6.327,17 kn
Ukupno	72 227	5.115,44 kn
Prema Ugovoru između RH i BiH o suradnji na području prava stradalnika rata u BiH koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji - HVO		
Invalidska	6 287	2.778,22 kn
Obiteljska	603	3.055,31 kn
Ukupno	6 890	2.802,47 kn
SVEUKUPNO	1 225 142	2.420,05 kn

Prosječna mirovina umanjena je za porez, prirez i dodatni doprinos za zdravstveno osiguranje.

* Primjena čl. 58. ZOMO-a (NN 157/2013).

** Smanjen broj korisnika invalidske mirovine zbog primjene čl. 58. ZOMO-a (NN 157/2013).

NAJVIŠA I NAJNIŽA MIROVINA u ožujku 2015.	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA umanjena za porez i prirez
Najviša mirovina	1 614	6.094,18 kn
Najniža mirovina	206 902	1.416,72 kn
Korisnici mirovina - muškarci (45,66%)		559 365
Korisnici mirovina - žene (54,34%)		665 777
Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika		1 : 1,13
Udio ukupnog broja korisnika mirovina s mirovinskim stažem od 40 godina i više u ukupnom broju korisnika mirovina - ZOMO		13,63%
Udio broja korisnika starosnih mirovina s mirovinskim stažem od 40 godina i više u ukupnom broju korisnika mirovina - ZOMO		19,18%
Prosječan mirovinski staž za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO		30 godina
Prosječna dob za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO		71 godina
Potrebna sredstva za isplatu mirovina i mirovinskih primanja		3.050.000.000 kn

Od obrade mirovina za veljaču 2015. (isplata u ožujku 2015.) zbog nedostavljenog OIB-a HZMO-u (Uredba o dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju, NN br. 112/2013) obustavljena je isplata mirovine za 2 672 korisnika (66 korisnika mirovine s prebivalištem u RH i 2 606 u inozemstvu).

NAKLADNIK: HZMO - Srednja služba
UREDJE: Odjel za odnose s javnošću
A. Mihanovića 3, 10 000 Zagreb

www.mirovinsko.hr
e-mail: urednistvo@mirovinsko.hr
fax: 01/4595-168

Za nakladnika:
Srećko Vuković

Uređuje i grafički priprema:
Odjel za odnose s javnošću

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U TRAVNJU 2015.

NOVINE U SUSTAVU ZDRAVSTVA I ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO) održalo je 31. ožujka 2015. godine 82. redovnu sjednicu te u nastavku donosimo najvažnije odluke sa sjednice.

Novim ugovaranjem veća dostupnost zdravstvene zaštite

HZZO je tijekom ožujka 2015. godine proveo natječaj za ugovaranje zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja u dijelu koji se na razini primarne zdravstvene zaštite odnosi na sanitetski prijevoz, a na sekundarnoj i tercijarnoj razini na specijalističko-konzilijarnu i bolničku zdravstvenu zaštitu za razdoblje od 1. travnja 2015. godine.

Natječaj za ugovaranje zdravstvene zaštite je proveden za popunu Mreže javnozdravstvene službe, a kao osnovni preduvjet za predmetno ugovaranje ove se godine u obradi ponuda vodila briga o listama čekanja i raspoloživim resursima za provođenje zdravstvene zaštite.

U tom smislu više su se ugovorili pojedini postupci kao što su MR, ergometrija, UZV srca, dojke i mamografija s javnim i privatnim ugovornim partnerima. Također se nastavlja i ugovaranje PET-CT usluga, hiperbarične oksigenoterapije, postupaka umjetne oplodnje te postupaka polisomnografije.

Vodeći brigu o dostupnosti pojedinih oblika zdravstvene zaštite nastojalo se, ovisno o pristiglim ponudama, pokriti područja koja su do sada bila nedovoljno pokrivena te je ugovorena, na primjer, fizikalna terapija u kući na području gradova Koprivnice i Bjelovara, djelatnost oftalmologije u Metkoviću, Velikoj Gorici i Opatiji te fizikalna medicina i rehabilitacija u Velikoj Gorici i Svetoj Nedjelji gdje su ugovoreni novi pružatelji zdravstvenih usluga.

Kako bi se osigurala dostupnost, usluge ortodonske terapije se i nadalje ugovaraju s provodi-

teljima na području Zagreba za županije u kojima je mreža ortodonske terapije nedostupna.

Prvi put od ove godine se s bolnicama, poliklinikama, domovima zdravlja i privatnim ordinacijama na specijalističko-konzilijarnoj i bolničkoj razini zdravstvene zaštite, uz djelatnosti ugovaraju postupci, odnosno usluge koje se u pojedinoj ustanovi, odnosno ordinaciji pružaju osiguranim osobama. Navedenim načinom ugovaranja omogućava se praćenje pružanja pojedinih usluga te dodatno ugovaranje u slučaju nastanka ili povećanja listi čekanja.

S obzirom na poslovanje HZZO-a izvan državne riznice od 1. siječnja 2015. godine te na novi model ugovaranja bolničke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite u bolničkim zdravstvenim ustanovama po izvršenju, kvaliteti i učinkovitosti, ugovaranje po broju zdravstvenih postupaka učinjen je još jedan korak prema boljem, kvalitetnijem i učinkovitijem, a što je najvažnije, pravodobnom pružanju usluga osiguranim osobama HZZO-a.

Ugovaranjem posebnog programa palijativne skrbi s domovima zdravlja ovaj vid zdravstvene zaštite postao je dostupniji osiguranim osobama HZZO-a u Dubrovniku, Vinkovcima, Krapinsko-zagorskoj županiji te Požeško-slavonskoj županiji.

HZZO posebno, a putem dodatnih sredstava bolničkim zdravstvenim ustanovama osigurava provođenje intervencijske kardiologije za koju su sredstva u 2015. godini veća za 19 posto (s 24,6 na 29,3 mil. kn) u odnosu na prethodnu godinu te za intervencijsku neurologiju veća za 50 posto (s 10 na 15 mil. kn).

Također HZZO osigurava posebna sredstva za provođenje postupaka transplantacije, eksplantacije i potpomognute oplodnje.

U ugovaranju primarne zdravstvene zaštite od 1. travnja 2015. godine novina je da se financijski ugovori s privatnim provoditeljima - koncesionarijama sklapaju na razdoblje od 3 godine (obiteljska medicina, pedijatrija, ginekologija, dentalna medicina, zdravstvena njega u kući i laboratoriji).

Iz sadržaja:

Ugovaranje
zdravstvene
zaštite

Dopunsko
zdravstveno
osiguranje

Projekt
„Program plus“

Na taj način će se osigurati financijska stabilnost i kontinuitet pružanja zdravstvene zaštite. U djelatnosti zdravstvene zaštite predškolske djece i djelatnosti opće/obiteljske medicine za osigurane osobe - djecu u dobi od 0 do 7 godina uvedeno je praćenje pojave dermatitisa, dok je u djelatnosti zdravstvene zaštite žena uveden novi alat za praćenje zdravlja trudnica namijenjen ranom otkrivanju patologije u trudnoći.

Ujedno se u svrhu smanjivanja lista čekanja te poticanja ranog otkrivanja promjena na dojci, dijagnostičko terapijski postupak „ultrazvuk dojke“ plaća dodatno.

S obzirom na očekivane izmjene Zakona o zdravstvenoj zaštiti kojima se predviđa nova uloga domova zdravlja u skladu s potrebama stanovnika na svom području, a s ciljem provođenja sveobuhvatnih mjera zdravstvene zaštite u zajednici koje uključuju prevenciju, liječenje, socijalno-medicinsku skrb te skrb za specifične potrebe pružanja zdravstvene zaštite stanovnika, sa zdravstvenim ustanovama (domovi zdravlja, županijski zavodi za javno zdravstvo i županijski zavodi za hitnu medicinu) produžuje se ugovorno razdoblje te se sklapaju dodaci ugovoru do 30. lipnja 2015. godine.

HZZO je, preuzimajući brigu za branitelje i članove njihovih obitelji, utvrdio dodatna sredstva za liječenje i provođenje preventivnih programa u iznosu od 500.000 kuna mjesečno Općoj bolnici Zabok i bolnici hrvatskih veterana.

Od sada i visokoprotlačna dijaliza

HZZO kontinuirano prati izvršenje te s tim u vezi će i dalje provoditi korekcije cijena zdravstvenih usluga kako bi se osiguranim osobama pružila bolja zdravstvena zaštita i poboljšala kvaliteta života, pa je cijena hemodijalize povećana sa 740,63 kune na 857,61 kunu. Ova usluga sad pokriva i visoko protočnu dijalizu koja je kvalitetnija i bolja jer duže održava funkciju bubrega te osigurane osobe manje obolijevaju od kardiovaskularnih bolesti.

Smanjena stopa privremene nesposobnosti za rad na 2,76 posto tijekom 2014. godine

Izdaci za privremenu nesposobnost za rad u 2014. godini manji su za 69 mil. kuna, ili za 6,93 posto od istih izdataka prethodne godine. Stopa privremene nesposobnosti za rad smanjena je na 2,76 posto, a u prethodnoj godini je iznosila 2,85 posto. Broj dana privremene nesposobnosti za rad manji je za 478.930 dana, a broj dnevno bolesnih manji je za 1.530 dana.

U 2014. godini HZZO je proveo 4.973 kontrole pri ugovornim partnerima. U 3.107 kontrola ili 62 posto provedenih kontrola nisu utvrđene nepravilnosti, a izrečeno je 1.866 mjera, odnosno 606 opomena, 776 opomena s naplatom štete, 378 opomena s novčanom kaznom, 95 opomena s novčanom kaznom i naplatom štete, 10 opomena

pred raskid ugovora, a pokrenut je i jedan postupak za raskid ugovora.

Obavijest osiguranicima o dugu za dopunsko zdravstveno osiguranje

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (HZZO) izvijestio je osiguranike dopunskog zdravstvenog osiguranja o načinu obnavljanja police dopunskog zdravstvenog osiguranja za naredno razdoblje. Naime, police dopunskog zdravstvenog osiguranja koje provodi HZZO izdaje se na rok od godinu dana s mogućnošću automatskog produženja na sljedeće ugovorno razdoblje od godinu dana.

Ujedno su osiguranici dopunskog zdravstvenog osiguranja u dostavljenim obavijestima upoznati i sa trenutnim stanjem uplaćenih premija kao i eventualnom postojećem dugu za svakog osiguranika.

Kod određenog broja osiguranika koji imaju ugovoren trajni nalog kod OTP banke Hrvatska d.d. te Erste Card Cluba d.o.o. dogodilo se da su uz obavijest o obnavljanju police navedeni vrlo sitni iznosi duga od nekoliko lipa, što je osiguranike dopunskog zdravstvenog osiguranja moglo zbuniti te stvoriti nedoumicu o obvezi podmirenja tako zanemarivog duga.

U navedenim slučajevima dug je nastao u razdoblju nakon što je u listopadu 2013. godine izmijenjena cijena police dopunskog zdravstvenog osiguranja koja je ujednačila cijenu police dopunskog zdravstvenog osiguranja koje provodi HZZO za sve kategorije osiguranika na 70,00 kuna.

Razmjenom podataka s dvije ranije navedene financijske institucije, a zbog proteka određenog vremenskog razdoblja, došlo je do zaduženja kamata za pojedine osiguranike što je rezultiralo dugom od nekoliko lipa.

U međuvremenu je izvršena korekcija kamata i dug koji je nastao iz navedenoga razloga više ne postoji te ga osiguranici nisu dužni platiti.

Napominje se da je HZZO u prošloj godini započeo s praksom da prilikom slanja obavijesti o obnavljanju police dopunskog zdravstvenog osiguranja šalje i obavijesti o eventualnom postojećem dugu na ime premija. Takav način postupanja uveden je upravo na prijedlog osiguranika.

Naime, osiguranici dopunskog zdravstvenog osiguranja su se izjasnili da žele dobivati obavijest o mogućem dugu kako bi što prije imali informaciju i mogli podmiriti svoju obvezu.

Obavijest koju su osiguranici dopunskog zdravstvenog osiguranja zaprimili informativnog je karaktera te osiguranici koji su u međuvremenu podmirili dug, mogu zanemariti dobivenu obavijest ili ako smatraju da nemaju duga prema HZZO-u mogu se obratiti putem:

- e-maila: dopunsko-osiguranje@hzzo.hr,
- telefonski, na besplatni telefon 0800 7989 ili
- osobno u najbližu ispostavu, područnu službu ili regionalni ured HZZO-a.

HZZO je, preuzimajući brigu za branitelje i članove njihovih obitelji, utvrdio dodatna sredstva za liječenje i provođenje preventivnih programa u iznosu od 500.000 kuna mjesečno Općoj bolnici Zabok i bolnici hrvatskih veterana

U usporedbi s veljačom 2014. i tekuće godine razlika u broju obrađenih pacijenata iznosi 11.895 pacijenata, što znači da je broj liječenih pacijenata u veljači 2015. znatno povećan te su time zamjetno smanjene liste čekanja za gotovo 12.000 pacijenata

Predstavljanje rezultata "Program plus"

18. ožujka 2015. godine u Ministarstvu zdravlja predstavljeni su rezultati projekta smanjenja dugotrajnih listi čekanja „Program plus“.

Od početka provedbe Programa plus, od 11. veljače 2015., odnosno kroz razdoblje od pet tjedana pregledano je ukupno 23 308 pacijenata više nego li u istom razdoblju prethodne godine

Cilj projekta „Program plus“ je povećanje dostupnosti i ostvarenje brže zdravstvene usluge za pacijente kroz dodatni rad u zdravstvenim ustanovama srijedom i subotom.

Od početka provedbe Programa plus, od 11. veljače 2015., odnosno kroz razdoblje od pet tjedana pregledano je ukupno 23 308 pacijenata više nego li u istom razdoblju prethodne godine.

Ujedno je tijekom predstavljanja rezultata rada Programa plus ministar zdravlja, prim. Siniša Varga, dr. med. dent. uručio priznanja najuspješnijoj zdravstvenoj ustanovi Kliničkom bolničkom centru Rijeka. Za najbolji tim priznanje je primila Klinika za očne bolesti Kliničkog bolničkog centra Split dok je priznanje za najbolji pojedinačni rezultat u smanjenju listi čekanja dobio Klinički bolnički centar Sestre milosrdnice - Zavoda za bolesti srca i krvnih žila.

U usporedbi s veljačom 2014. godine i tekuće godine razlika u broju obrađenih pacijenata iznosi 11.895 pacijenata, što znači da je broj liječenih pacijenata u veljači 2015. znatno povećan te su time zamjetno smanjene liste čekanja za gotovo 12.000 pacijenata. Kao dodatni doprinos smanjenju listi čekanja dana je i mogućnost preusmjerenja pacijenata na manje opterećene kapacitete.

Ukupno prosječno čekanje smanjeno je za 15 posto, odnosno sa 152 dana u 2014. godini na 129 dana u 2015. godini što je postignuto u samo četiri tjedna provedbe projekta.

Kroz „Program plus“ i redovan rad bolnica zabilježeno je 28.413 narudžbi manje u odnosu na isto prošlogodišnje razdoblje.

Ukupan broj pacijenata na listi narudžbi na dan 16. ožujka 2015. iznosio je 466.374 narudžbi, što obuhvaća sve zahvate osim kontrolnih, preventivnih i duplih narudžbi. Od ukupnog broja narudžbi najveći dio odnosi se na ultrazvuk srca, kataraktu, prvi kardiološki te prvi gastroenterološki pregled.

U suradnji s HZZO-om poduzet će se sve kako bi se izbjeglo višestruko naručivanje na istu pretragu te omogućilo pacijentima odabir najranijeg mogućeg termina. U odnosu na veljaču i ožujak prošle godine, „Programom plus“ povećan je broj i dostupnost usluga, ažurirane su liste čekanja te se još značajniji pomak očekuje do lipnja 2015. godine.

Ministar zdravlja zahvalio je cjelokupnom medicinskom i nemedicinskom osoblju koji sudjeluju u „Programu plus“ te je naglasio kako se ovim projektom pacijentima želi omogućiti brža, efikasnija i kvalitetnija usluga što je u prikazano u postignutim rezultatima.

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - Direkcija
Margaretska 3, 10000 ZAGREB
www.hzzo.hr

Za nakladnika: ravnateljica Tatjana Prenda Trupeć, mag. ing. el. MBA
Urednice priloga: Jasenka Pap, dipl. iur., Nevenka Mirković, dipl.iur.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI

za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979
za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

Otvorili web stranicu!

Podružnica Sindikata umirovljenika Hrvatske Donja Dubrava osnovana je početkom 2014., a prvi predsjednik podružnice bio je Stjepan Vajdić.

No, 25. studenog je na redovnoj izvještajnoj skupštini podružnice izabrano novo rukovodstvo podružnice. Za predsjednicu je jednoglasno izabrana Albina Benčec, za predsjedništvo podružnice izabrani su Ivan Vidak, Aleksandar Vojvodić i Zlatko Gregurek, a u Nadzorni odbor Lidija Krluk i Eva Suša.

Podružnica Sindikata umirovljenika Hrvatske Donja Dubrava u prostorijama MO Ivan Mažuranić u Vrpoljskoj ulici 10, svaki utorak od 13.00 sati održava kreativne radionice. Sada izrađuju umjetničku kreaciju batik na platnu s voskom i bojama za tekstil, a teme su proljetne varijacije na temu cvijeća i prirode. Održali su i radionicu oslikavanja uskrasnih jaja, uz poruku kako je darivanje pisanica nekoć bilo i dio udvaranja, osobito ako su bile ukrašene porukama poput "Ovo se jaje za poljubac daje". Na pisanicama namijenjenima prijateljima i susjedima mogli su se naći natpisi poput "Ovo jaje palo s neba, baš u ruke kome treba". Naravno, za ispisivanje takvih poruka bilo je potrebno mnogo vještine i strpljenja.

Uobičajene aktivnosti Podružnice su druženja uz glazbu, prigodni program i tombolu svake druge nedjelje u mjesecu. U pripremi su i brojni izleti, pa tako u svibnju kreću na izlet u grad he-

roj Vukovar, Ilok i Aljmaš.

Najveća je novost da je Podružnica otvorila web stranicu: www.suh-ddubrava.com, gdje svi

članovi, ali i „putnici namjernici“ mogu dobiti detaljnije informacije o aktivnostima ove vesele i marljive podružnice. (Z.G.)

NOVI ZAGREB

Povećano članstvo

Živahna i vrlo aktivna podružnica SUH-a Novi Zagreb, svoju je izvještajnu skupštinu 26. ožujka upriličila kod "Jelene" u Gornjoj Dubravi! Posebne pozdrave i čestitke za dobar rad delegatima skupštine je podnio Milan Tomičić, zamjenik predsjednice SUH-a, a izvještaj je podnijela predsjednica Ljubica Radović, istaknuvši kako je ponosna na povećanje podružnice za pedesetak novih članova, te na vrlo dobru suradnju s novozagrebačkim udrugama Matice. Također, rekla je, suradnja sa SUH-om grada i središnjicom je besprijekorna.

U ovoj podružnici osobitu pažnju polažu na zdravlje članova, rekreaciju i sportske aktivnosti, organizaciju kulturno-zabavnih programa, domjenke i izlete s zabavnim i povijesno-kulturnim sadržajima. Posebno mjesto imaju zanimljiva i korisna predavanja za članove, stoga je i skupština iskorištena za niz pitanja iz područja prava, naročito za pitanja dosmrtnog i doživotnog uzdržavanja, o čemu SUH vodi kampanju.

Nakon službenog dijela, izvještaja i programa rada, slijedilo je druženje uz ples.

Pjesma koja radost znači

Veliku Goricu svake godine više puta razbude glasovi pjevačkog zbora Podružnice Sindikata umirovljenika Hrvatske. U tom gradu zanimljive povijesti je 1996. godine osnovan mješoviti pjevački zbor „Turopoljska zvona“, koji djeluje u okviru podružni-

ce Sindikata umirovljenika Hrvatske Velika Gorica. Od osnutka Zbora, koji broji nešto više od 30 članova, organizaciju programa obavlja Katica Modrušan, a stručna voditeljica je Snježana Špear. Repertoar je raznolik i sastoji se od domaćih turopoljskih te

zagorskih, slavonskih, dalmatinskih, starogradskih popevki, a članovi zbora rado izvode i pjesme duhovnog sadržaja.

Tijekom godine Zbor održi dvadesetak nastupa u domovima za starije i nemoćne, te aktivno sudjeluje u kulturnim događanjima grada Velike Gorice, obilježavanjima značajnijih datuma, smotrama zborova i raznolikim svečanostima. Tradicionalno zbor održi i jedan cjelovečernji koncert godišnje, kako bi vjernu publiku upoznao s recentnim programom.

Od važnijih nastupa valja spomenuti koncerte u Zagrebu, Bjelovaru, Krapini, Lunu (otok Pag), Banja Luci te Koljnofu (Mađarska), Gradišću i Fužinama, a gostovanja bi bilo puno više kad bi imali sponzora koji bi snosio troškove puta. Gradu Velikoj Gorici trebalo bi biti na čast potpomagati takvo djelovanje svojih umirovljenika.

BJELOVAR

Tradicija u naslijeđe

Ana Široki, predsjednica Podružnice SUH-a Bjelovar, ove je godine uz Međunarodni dan žena, organizirala vrlo inovativno događanje. Da se istrgnu iz zaborava i predstave publici, u maloj dvorani Udruge invalida u Gundulićevoj ulici, izloženi su ručni radovi članica Podružnice.

Antun Korušec, bjelovarski gradonačelnik, rado se odazvao otvorenju izložbe, naglasivši kako se iz izloženih ručnih radova čitaju stoljeća hrvatske povijesti: „Ovo je podsjetnik na tradiciju naših prabaka, baka i mama. Predajemo je na čuvanje mladoj generaciji, koja bi trebala shvatiti da nije sve u kompjutorima.“

Na izložbi je uz brojne starije Bjelovarčane, bio i Zlatko Barila, predsjednik županijske organizacije HSU-a, ali najveće iznenađenje posjetiteljima predstavljali su radovi unuka članova SUH-a.

Kako poboljšati položaj umirovljenika

Jubilarnu skupštinu u povodu 20. obljetnice osnutka je 28. ožujka proslavila u Domu kulture ročka Podružnica Sindikata umirovljenika Hrvatske. Osnovana je 1995. godine kao druga u Istri, odmah nakon pulske, a broji 170 članova. Od osnivanja do danas kroz nju je prošlo 419 umirovljenika.

- U protekla dva desetljeća stekli smo nova poznanstva, uspostavili suradnju sa srodnim udrugama, a posebne veze uspostavili smo sa podružnicom umirovljenika SPI-CGIL iz Nabrežine s kojom smo se 1998. godine i pobratimili. Od njih smo stjecali nove spoznaje o sindikatima umirovljenika, o programima i stalnoj borbi za unapređenje standarda i prava, istaknuo je predsjednik ročke Podružnice SUH-a Milan Zornada.

Zornada je istaknuo da se središnjica SUH-a bori za socijalnu uključenost starijih osoba, zalaže se za prava umirovljenika, kao i pravičnije usklađivanje mirovina.

Govoreći o ovogodišnjem programu i smjernicama rada ročke Podružnice, istaknuo je da će i dalje skrbiti o položaju umirovljenika, obilaziti stare i nemoćne članove, te po mogućnosti organizirati preventivni liječnički pregled. Organizirat će nekoliko jednodnevnih izleta i druženja, te i dalje podržavati SUH-ov i FERPA-in program za poboljšanje položaja umirovljenika, zaštitu njihovih prava, izjednačavanje mirovina kao i za poboljšanje kvalitete zdravstvene zaštite.

U povodu jubileja; spomenice su dodijeljene ročkim umirovljenicima - Idi Blašković, Dariju Nemarniku, Mariju Grabaru, Etoreu Kroti, Aldi Rabaku i Milanu Zornadi. Zahvalnice su dobili Grad Buzet, Luciano del Rosso, Mario Fragiaco, Mjesni odbor Roč, Lovačko društvo Roč, Dom za starije i nemoćne Buzet i Glas Istre - Dopisništvo Buzet. Povelja suradnje uručena je SPI- CGIL Nabrežina- Aurisina.

Rođendan je ročkoj Podružnici čestitala Jasna Petrović, predsjednica Sindikata umirovljenika Hrvatske, te istaknula da su ih upravo kandidirali i za nagradu „Srce sindikalne solidarnosti“, „ne zbog brojki

Milan Zornada i Jasna Petrović sa radonačelnikom Sinišom Žulićem

već zbog djela“. K tome, bila je to prva podružnica koja se zbratimila s jednom talijanskom umirovljeničkom legom.

Gradonačelnik Buzeta Siniša Žulić zahvalio se ročkim umirovljenicima što su zajedno s ostalim institucijama i udrugama koje se bave starijom populacijom, zaslužni što Buzet ima vrlo dobar socijalni standard i detekciju problema na terenu.

A fešta je završila kako treba: zakuskom, pjesmom i plesom. (G. Čalić Šverko)

ČAKOVEC

Kako ojačati

Izveštajna godišnja skupština Podružnice SUH-a Čakovec održana je 27. ožujka u prostorijama SSSH-a u središtu grada, u nazočnosti tridesetak članova. Pozdrave okupljenima prenijeli su Milan Tomičić, zamjenik predsjednice SUH-a, te Jozef Pfeifer, predsjednik Saveza udruga umirovljenika i starijih osoba Međimurske županije.

U jednosatnom radu skupštine čulo se puno pohvala za dosadašnji rad, ali još više ideja o potrebi razvitka djelovanja. Josip Zanjko, predsjednik Podružnice, posebno je naglasio potrebu povećanja broja članova, kako bi se djelotvornije borili za prava umirovljenika u svojoj županiji.

SISAK

Za zajednički nastup Matice i SUH-a

Podružnica SUH-a Sisak, zahvaljujući i suradnji s koordinacijom umirovljeničkih udruga Siska, postigla je da se njihovi zahtjevi na lokalnoj razini ipak čuju. To je zaključeno i na godišnjoj skupštini 27. veljače, kad je predsjednik Podružnice Božidar Pintarić ipak zaključio kako je sve to nedovoljno, jer je položaj umirovljenika sve teži. Stoga je zaključeno kako bi SUH i Matica trebali zajednički što „agresivnije“ istupati u zaštitu prava umirovljenika. U fokusu interesa članstva je zdravstvena sigurnost i potreba organiziranja palijativne skrbi, jer bez prava na dostojanstveno umiranje nije moguće govoriti o dostojanstvu starijih. Jednako tako ocijenjeno je kako je potrebno u županiji izgraditi nove domove umirovljenika, ali ne kao trgovačke tvrtke, već kao organiziranu društvenu skrb.

Povlastice za članove Sindikata

LJEKARNE

1. „Zdravstvena ustanova Ljekarne Medikor“, Zagrebačka 6, Sesvete, 01/205-9925; Trg Lovre Matačića 8, 01/2002-147. Drogerije: „Prodavaonica zdravlja“, Zagreb, Praška 10, 01/4827-254 i „Medikor“, Zagreb, Nova cesta 52, 01/3689-666

- 10 posto popusta na proizvode „Omron“ (tlakomjeri, inhalatori, termometri, E4 tens itd), „Beurer“ (masažeri, grijači pokrivači, vage itd), „Natures Plus“ (spiru-teini, vitamini, biljni pripravci itd) i „Flavin 7“, a na sav ostali šareni asortiman (OTC) 5 posto %.

2. Ljekarne Filipović, Radnička cesta 59A, Zagreb, 01/6187-729; Jarušćica 11 - Lanište 01/6140-595; 44235 Mošćenica 044/733-697 - 10 posto popusta na tzv. šareni asortiman (OTC)

3. Zdravstvena ustanova Ljekarne Tripolski, J.J. Strossmayera 14, Osijek, 031/207-808

- 10 posto popusta na tzv. šareni asortiman (OTC).

CENTRI ZA LIJEČENJE I ZDRAVSTVENU REHABILITACIJU

1. THALASSOTERAPIA CRIKVENICA - specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju, Gajevo šetalište 21, Crikvenica

Grupni dolasci: 10 posto popusta; avansno plaćanje: 14 dana do dana dolaska 5 posto.

Svi boravci: 14 i više dana 5 posto; na svaku 21. osobu u grupi odobrava se 1 osoba gratis. Popusti se zbrajaju do maksimalno akumuliranog iznosa od 20 posto.

Individualni dolasci: plaćanje gotovinom 3 posto; avansno plaćanje (14 dana) 5 posto; svi boravci 14 i više dana 5 posto. Popusti se zbrajaju do maksimalno akumuliranog iznosa od 20 posto.

2. VARAŽDINSKE TOPLICE - specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju, Trg slobode, Varaždinske Toplice

Grupni posjeti: 15% posto popusta na važeće cijene uz minimum 14-dnevni boravak; 10 posto popusta za 10-dnevni boravak korisnika usluga.

Pojedinačni korisnik: 5 posto popusta na važeće cijene uz boravak od najmanje 12 dana.

3. ZTC „BANJA VRUĆICA“ a.d., Kosovska bb, Teslić, BiH
PREDMET UGOVORA: zdravstvena rehabilitacija

Bolnički dan: kardiovaskularni i reumatološki program sadrži usluge:

- pension (hotelski smještaj i tri obroka) - hoteli Posavina, Hercegovina i Srbija
- liječnički pregled specijaliste interne medicine i fizijatra
- kupanje u termomineralnoj vodi (kada - bazen)
- tri fizikalne procedure: elektroterapija, kineziterapija, hidroterapija, termoterapija (osim masaže)
- završni kontrolni pregled i otpusno pismo.

Uvjeti: Ugovorni način plaćanja u ovisnosti je o vremenu korištenja usluga i broju korisnika. U predsezoni (siječanj, veljača, ožujak i travanj) od 1.420 - 1.650 kn za 10-dnevni boravak. U sezoni (listopad, studeni i prosinac) 1.750 - 1.450 kn. Posebni aranžmani mogući.

4. SUNČANE TOPLICE d.o.o., Sunčana 39, Bizovac, tel. 031/685-100

Uvjeti: hotel Termia - polupansion u dvokrevetnoj sobi - dnevno 168 kn; puni pension 198 kn dnevno - uključeno cjelodnevno kupanje. Nadoplata za jednokrevetnu sobu: 30 kn.

Grupni posjet od min. 20 osoba, cijena jednodnevnog kupanja 18,00 kn.

5. LJEČILIŠTE ISTARSKE TOPLICE, Sv. Stjepana 60, Livade - organizirana grupa članova SUH-a u hotelu Mirna u dvokrevetnim sobama tipa *standard* ima ugovorene posebno povoljne cijene, ovisno o veličini grupe i terminu, 50 posto popust na wellness zonu itd.

6. LJEČILIŠTE „REUMAL“, Fojnica, Ul. Banjska br. 1, Fojnica, BIH
SADRŽAJ PROGRAMA

- smještaj u dvokrevetnim sobama s telefonom; tri obroka dnevno
- liječnički pregled, uključujući kontrolni pregled
- grupne vježbe u trim kabinama ili zatvorenom bazenu
- dvije terapije po preporuci liječnika
- otpusno pismo.

Uvjeti: Cijena programa 1.12.2014. - 28.2.2015. - 400 KM; 1.3.2015. - 30.6.2015. - 470 KM.

Balneo terapija:

1.10.2014. do 30.11.2014. i 1.3.2015. do 30.6.2015. - 390 KM, a za period od 1.12.2014. - 28.2.2015. - 320 KM.

Usluge lječilišta za individualne korisnike - 10 posto popusta na cjelokupni medicinski program.

7. HOTEL TERME JEZERČICA, Toplička 80, Donja Stubica; tel. 049/200-605

- 20 posto popusta na dnevne ulaznice za bazene za individualne dolaske (15 posto za saune, masaže i tretmane); za grupni posjet (20 osoba) bazeni i ručak radnim danom 65 kn, a vikendom i praznikom 75 kn; puni pension za minimalno 4 noćenja - 200 kn dnevno.

8. TERME TUHELJ, d.o.o., Ljudevita Gaja 4, Tuheljske Toplice; tel. 049/203-754,

Grupni korisnici: (najmanje 25 osoba) bazeni i ručak 77 kn radnim danom i 85 kn vikendom;

Pojedinačni korisnici: 15 posto popusta na cijene smještaja duljeg od 2 dana, te 20 posto popusta na cijene uporabe bazena.

9. KRAPINSKE TOPLICE, Antuna Mihanovića 2, Krapinske Toplice; tel. 049/202-202, Krass Hotel 049/232-322

- za skupne korisnike 15 posto popusta, za pojedinačne 10 posto popusta na utvrđenu cijenu smještaja.

10. STUBIČKE TOPLICE, Hemerson d.o.o. Gupčeva zvijezda 3, Stubičke Toplice

- Hotel Matija Gubec, Stubičke Toplice, V. Šipeka 31, tel. 049/282-403 - popust na smještaj: polupansion 220 kn dnevno po osobi, a puni pension 240 kn dnevno.

11. OPTICS d.o.o., Marulićeva 12, Pula

- 10 posto popusta na kupnju; besplatan optometrijski pregled uz uvjet kupnje kompleta naočala u OPTICS-u.

12. SLUŠNI CENTAR PAVLOVIĆ, Našička 28, Zagreb

- 20 posto popusta na ukupnu vrijednost kupljene robe - uz mogućnost obročne otplate.

13. OPTIKA GITA, Kustošijanska 6, Zagreb

- 20 posto popusta na ukupnu vrijednost kupljene robe uz mogućnost obročne otplate.

14. POLIKLINIKA MEDIKOL, Voćarska 106, Zagreb, tel. 01/4594-772 - sistematski pregledi za muškarce 1000 kn, a za žene 1600 kn;

umirovljenika Hrvatske

- 30 posto popusta na cijene dijagnostike i pregleda iz stalne djelatnosti, a 10 posto na cijene dijagnostike i pregleda iz konzilijarnih usluga i laboratorijske dijagnostike iz stalne djelatnosti (Zagreb, Rijeka, Čakovec, Split i Osijek).

15. SimBex d.o.o. Zagreb, Andrije Hebranga 10, Zagreb

- besplatna predavanja i besplatna mjerenja po dogovorenom rasporedu;

- 10 posto popusta na kompletan prodajni asortiman proizvoda i usluga.

16. Vita Perfectus d.o.o. Tržna 1a, Zagreb

- popust na medicinske pripravke i ortopedska pomagala.

17. OPTIKA ARGUS, Poljička 1, Zagreb

- 12 posto popusta na kupnju robe i usluga iz asortimana tvrtke + 3,5 posto popusta na gotovinsko plaćanje.

18. OPTIKA VISUS, d.o.o., Stjepana Radića 10, Osijek, 031/213-470

- 30 posto popusta na kupnju višejakosnih (progresivnih, bifokalnih, dioptrijskih) naočala i 20 posto popusta na sve jednojakosne dioptrijske naočale.

UGOSTITELJSTVO I HOTELI

1. Željezničko ugostiteljstvo d.o.o. Zagreb, 01/6695-425

- 30 posto popusta u hotelu „Dora“- Zagreb (01/6311-900), 35 posto u hotelu „Mursa“-Osijek (031/224-900), 30 posto u prenoćištu „Željezničar“Split (021/401-200).

2. Smolčić ugostiteljstvo, Psunjska 39, Čepin, 031/297 742

- 10 posto popusta na sveukupnu ponudu hrane u bistrou „Vesna“ i u restoranu „Millenium“. Mjesečna pretplata na topli obrok 27,00 kn uz besplatnu dostavu.

3. Hoteli JADRAN d.d., Bana Jelačića 16, Crikvenica, 051/241-970, 051/455 560

- 10 posto popusta na individualne cijene noćenja s doručkom
- 12 posto popusta na individualne cijene polupansiona
- 10 posto popusta na cijene autokampa minimum 3 noćenja
- za grupe od 25 i više osoba popust prema dogovoru.

RAZNE DJELATNOSTI

1. Čazmatrans - Nova d.o.o., Milana Novačića 10, Čazma

- 30 posto popusta na redovitim linijama na relaciji Dugo Selo - Vrbovec - Zagreb, te pogodnosti za jednodnevne izlete.

2. Čazmatrans - agencija za prijevoz putnika na redovnim i tuzemnim linijama, M. Novačića 10, Čazma

UGOVORNI UVJETI:

- ugovorne povlastice odnose se na sve linije u sustavu Čazmatransa na području RH.

- uz predočenje članske iskaznice SUH-a korisnicima usluga prijevoza na redovnim tuzemnim linijama - popust između 15 posto - 40 posto na važeće cijene - ovisno o županijskom i međužupanijskom javnom prijevozu i jednosmjernom ili povratnom putovanju.

3. Brioni d.d. Pula, Šijanska cesta 45, Pula

- 30 posto popust u jednom smjeru i 40 posto na povratne karte na svim linijama u tuzemstvu.

4. Slavonija Bus, Novi Grad 24a, Prnjavor, BIH

- 50 posto popusta na autobusne karte na redovitoj lokalnoj liniji Slavonski Brod - Šamac.

5. Vrbovec Express, Rakovec, vl. Stjepan Brezički

- 10 posto popusta na grupu od 45-51 putnika, a za 28 putnika 5 posto.

6. Euroherc osiguranje d.d., Ulica grada Vukovara 282, Zagreb, 01/6004-230

- 15 posto popusta na kasko-osiguranje, 30 posto popusta na osiguranje imovine i besplatni preventivni tehnički pregled vozila.

7. Vodoinstalaterski servis „Pipa“, Jačkovina 101, Zagreb,

tel. 01/3453 125

- 20 posto popusta na gotovinsko plaćanje usluga i 10 posto popusta na kartično.

8. Elektroinstalacije FIMD d.o.o. Zagreb, mob. 099/5549-211

- 10 posto popusta na sve usluge.

9. VEKA-ING. d.o.o., Branimirova 189, Zagreb, 01/2342-525

- 5 posto popusta na cijenu i servisiranje klima uređaja.

10. PEVEC - maloprodaja neprehrambene robe d.d., V. Škorpika 26, Zagreb, 01/3430-561

- popust od 2 do 25 posto u svim poslovnicama na sve proizvode osim bijele tehnike.

11. Guma centar, Gospodarska 70, Zagreb, 01/3464-660, 01/3435-975

- prodaja nizozemskih auto-guma „Vredestein“ 15 posto za kartično i 20 posto za gotovinsko plaćanje uz besplatnu montažu i balansiranje guma.

12. EP Systems (prodaja i servis kompjuterske opreme, Perjavica, Zagreb, mob. 091/9211 433

- 20 posto popusta na gotovinsko plaćanje svih servisnih usluga.

13. Odvjetnički ured Ljiljana Sinanović, Nikole Tesle 8/1, Poreč,

tel. 052/451-232, mob. 098/9385 977

- 25 posto popusta na cijene usluga.

14. Glas Istre, Pula - 10 posto povoljnije u odnosu na ostale

pretplatnike. Prijave članova SUH-a zaprima: Lučo Pavletić, 052/211-006 (ured), mob: 091/7241-740.

15. PERUTNINA PTUJ - PIPO d.o.o. Rudolfa Steinora 7, Čakovec, fax 040/372 880

- 10 posto popusta na kupnju gotovinom.

16. FRANJA - trgovački obrt, Heinzelova 6/B, Zagreb

- 20 posto popusta prilikom kupnje roba/usluga.

NAPOMENA: Članovi i članice SUH-a na prodajnim mjesecima i u uslužnim radionicama gore navedenih poslovnih partnera obvezni su predočiti uredno ovjerenu člansku iskaznicu SUH-a (kao dokaz članstva i podmirene članarine za tekuću godinu), te osobno iskaznicu. Također, želite li više detalja o uvjetima ponude ili želite javiti o nekom problemu u realizaciji povlastice, nazovite SUH na broj 01/4655-146.

Ne odbacujte sebe! Dajte si novu priliku

Mi smo apsolutni zakonodavac, djelatelj počasti i pokore, uređivač svog života, dodjelitelj nagrada i izvršitelj kazni. Ne budite sebi samima češće „izvršitelji kazni“, nego „dodjelitelji nagrada“!

U posljednje vrijeme, a slijedom aktivnosti projekta „Zaustavimo zloupotrbu starijih“, sve više ljudi počinje razmišljati otvorenije o sebi i svojim postupcima. Traže pomoć. Postaju svjesniji da nisu sami, da je svaka pomoć dobrodošla. Prije su bili skloniji, usamljeno odustati od borbe i prepustiti se samosažaljenju, pa tako ionako tešku situaciju učiniti još težom.

Svakoga dana čujem bar jednu tužnu priču iz života starijih osoba. Priče su doista turobne, život nekih osoba je na rubu ljudskog dostojanstva, a sve su začinjene ogromnom ljudskom patnjom.

Što reći gospođi koja sat vremena na telefon kroz suze govori o tome kako su je istukli sin i snaha i još nekoliko susjeda. Želi ih prijaviti policiji, centru za socijalnu skrb, svima, jer kaže da to nije zaslužila. Počinje se pitati gdje pogriješila da joj to čini vlastiti sin. Izgubila je samopoštovanje, okrivljuje sebe, osamljuje se, misli da je manje vrijedna od drugih koje njihova djeca cijene i poštuju.

Pogrešni izbor?

Moji prijatelji živjeli su sami u jednosobnom stanu. Suprug se razbolio pa su odlučili svoj stan i stan mlađeg sina zajednički zamijeniti za kuću. Kako jednog dana ne bi bilo problema, nova je kuća odmah upisana kao vlasništvo sina. Do tada su sin, snaha i unuk bili prema njima brižni, ali u zajedničkom kućanstvu počeli su problemi. Snaha nije dala

svekrvi da kuha, da odlučuje o bilo čemu, a kako je suprug bio sve slabiji, ona se u jednom času osjetila silno ponižena. Nakon smrti supruge, situacija je postala još gora. Naime, stariji sin nakon smrti oca, nije naslijedio ništa, kao niti majka jer su sve upisali na mlađeg sina.

I sada dolazi ono najgore, kad je krenulo po zlu, i ova gospođa i ona iz prethodne priče, misle da je sve to njihova pogreška. A pošto su pogriješile, osjećaju krivicu i stid.

Većina ljudi gubi samopoštovanje, jer misle da nisu ništa napraviti kako valja. Osjećaj manje vrijednosti za podlogu ima negativan unutarnji govor i stav nas samih. Ljudi bježe iz stvarnosti, ne žele se suočiti sa svojim problemom, počnu previše jesti, opijati se, danonoćno raditi, troše nerazmjerno svojim prihodima... Svoje probleme nastoje riješiti - izvana. Ne žele se suočiti s problemom i riješiti ga na pravilan način, već upadaju u nove teškoće. Sami sebi ne žele priznati poraz, kako mi često kažu - zbog okoline, jer bi se, kao, susjedi i prijatelji ponekad veselili njihovom „padu“. Prema „van“ žele izgledati odlično, ne žele govoriti i pokazati svoju tugu i bol, iako iznutra vrište od očaja.

Djetinjstvo živi u nama

Osjećaj manje vrijednosti ostatak je i posljedica problema iz rano djetinjstva, odbačenosti i nekih loših odnosa. Bili su to sporadični, u tom času možda nebitni problemi, ali „maloj djetinjoj dušici“, veliki i teški. I danas se često sjetimo sitnih nepravdi koje su nam činili dok smo bili djeca. Ljudi nisu ni svjesni koliko nas djetinjstvo „obilježi“ za cijeli život.

Emocije koje sada doživljavamo iste su kao i one koje smo doživljavali kao mali. I sada imamo osjećaj da se mlađi prema nama odnose grublje, da smo „osjetljiviji“ na svoje „patnje“, kao i onda, u djetinjstvu, kad su stariji bili grubi prema nama. I sada ponekad u sebi osjetimo nepravde iz djetinjstva.

No to su ipak, na sreću, samo neke davne sjene iz prošlosti. Na-

ša je sadašnjost važna i mi smo još uvijek tu kako bismo bili onakvi kakvi jesmo danas. Kad vam unutrašnji glas govori „glup si, nesposoban si“, osvijestite se i sjetite svojih uspjeha u životu, karijere, sretnih veza, prijatelja.

Ne okrivlujte sebe

Ne okrivljujte sebe, ne tražite gdje ste sve pogriješili, već brojite svoje uspjehe. Iznenadit ćete se koliko ste velikih i lijepih stvari „imali“ u svom životu, a koje ste postigli zahvaljujući sebi i svojim sposobnostima. I ne odustajte od sebe! Dajte si novu priliku! Ne odbacujte sebe! Ne osamljujte se, jer samoća je najgori mogući „saveznik“ i ne rješava naš osjećaj manje vrijednosti

Što učiniti? Treba potražiti stručnu pomoć. Ako se radi o materijalnom problemu, o nekoj prijevari i sl., pomoći će pravnik; ako je riječ o zdravstvenom problemu, tu je liječnik; psiholog će usmjeriti vaše misli i emocije prema samome sebi; vaši prijatelji će vas voljeti baš takvog ili takvu, kakvi jeste.

I, na kraju, pokušajte prihvatiti izreku jedne psihologinje: „Mi smo apsolutni zakonodavac, djelatelj počasti i pokore, uređivač svog života, dodjelitelj nagrada i izvršitelj kazni.“ Ne budite sebi samima češće „izvršitelji kazni“, nego sve više i češće „dodjelitelji nagrada“!

Upravo je sada prilika svakome od nas da krene u „sretnije doba“. Proljeće je, prošlo je vrijeme korizme. Radujmo se novom vremenu bez obzira na sve tegobe koje nas očekuju. Jednostavno, budite sretniji. Želim vam sretan i blagoslovljen Uskrs.

P.S. *A poruka mojim prijateljicama (novima i starima) iz mnogih razgovora i savjetovanja: sjetite se svega što smo podijelile tijekom dugih razgovora, sjetite se i suza i smijeha i opsujte u sebi, ali držite se dogovora: „Glavu gore, idem u neke nove početke, možda nisu najbolji, ali su moji i imam snage pobijediti.“ Pa makar rekli kao moja stara prijateljica Eva, drhtavim glasom i sa suzom u oku, „sve me u životu lomilo, ali me nije slomilo“.*

Zagubio sam oporuku

Pitanje: Vlastoručnom oporukom ujak mi je ostavio svu svoju imovinu. Kao svom jedinom nasljedniku, povjerio mi je čuvanje oporuke. Nedugo nakon sastavljanja oporuke, ujak je umro, a ja sam na svoje zaprepaštenje ustanovio da sam oporuku negdje zametnuo. Pretražio sam sva mjesta u kući, ali oporuku nisam našao. Čak sam razmišljao da mi je netko oporuku ukrao. Što da radim kako bih dokazao postojanje oporuke? Mogu li mi pomoći svjedoci? Naime, najbližima sam pokazivao oporuku, te su oni upoznati s njezinim sadržajem. Ako oporuku ne pronađem kako će se ostavina podijeliti među brojnom rodbinom? (I. R., Karlovac)

Odgovor: Ako oporuku ne pronađete, a preporučam Vam da je i dalje tražite, morat ćete dokazati da je oporuka uništena, sakrivena ili zametnuta, te da je bila sastavljena u obliku koji propisuje zakon. Uz to potrebno je dokazati sadržaj oporuke na koji se pozivate. Naveli ste da ste sebi najbližima pokazivali oporuku, pozovite se na njih kao svjedoke. Ako se oporuka ne pronađe, a Vi pored svega ne dokažete postojanje oporuke, ostavina će se podijeliti među zakonskim nasljednicima.

Kuća po volji, ali...

Pitanje: Nakon puno muke našla sam obiteljsku kuću koju želim kupiti. Odgovara mi cijena, lokacija, okolina, međutim u realizaciji kupnje naišla sam na problem kojeg nisam očekivala. Naime, prodavatelj kuće mi odbija predati energetska certifikat. Sve sam uvjerenija da ga ni nema. Bojim se da bez energetskog certifikata neću moći izvršiti uknjižbu prava vlasništva kuće. Uz to htjela bih nesavjesnog prodavatelja prijaviti nadležnom tijelu. Kome da se obratim? (M. N., Dugo Selo)

Odgovor: Postojanje energetskog certifikata nije uvjet za upis uknjižbe prava vlasništva na kupljenoj nekretnini. Dakle, energetski certifikat nije prepreka za valjani upis. Što se tiče prijave protiv nesavjesnog prodavatelja koji Vam nije predao energetski certifikat, istu možete podnijeti Ministarstvu gospodarstva Republike Hrvatske koje je preuzelo dio Državnog inspektorata koji se odnosi na zaštitu potrošača.

Sporo sudstvo otelo mi pokretnine

Pitanje: Protiv mene je pokrenut ovršni postupak na temelju nevaljale ovršne isprave. Premda sam tijekom postupka upozoravao na manjkavost ovršne isprave, te podnosio žalbe i prigovore, ovršni postupak je okončan ovrhom na mojim pokretninama, koje su prodane na javnoj dražbi. Nakon toga sam saznao da je ovršna isprava na kojoj se je temeljila ovrha, pravomoćno ukinuta. Želim da mi se vrati ono što mi je ovrhom oduzeto ili da mi se nadoknadi puna vrijednost pokretnina koje su prodane na javnoj dražbi. Što trebam poduzeti? (I. J., Pula)

Odgovor: Iz Vašeg upita proizlazi da su se stekli uvjeti za podnošenje prijedloga za protuovrhu nad ovrhovoditeljem. Naime, odredbom članka 62. toč. 1. Ovršnog zakona određeno je da ovršenik može u istom ovršnom postupku zatražiti od suda da naloži ovrhovoditelju da mu vrati ono što mu je ovrhom odu-

zeto, jer je ovrha provedena temeljem ovršne isprave koja je naknadno pravomoćno ukinuta. Prijedlog za protuovrhu možete se podnijeti u roku od tri mjeseca od kada je ovršenik saznao za razlog za protuovrhu, a najkasnije u roku od godine dana od dovršetka ovršnog postupka.

„Pomicanjem“ duga protiv zastare?

Pitanje: Nedavno sam dobio opomenu od HZZO za plaćanje duga po osnovi dopunskog zdravstvenog osiguranja za 2010 i 2011. godinu. Pokušao sam pronaći uplatnice za to razdoblje, no nažalost, obzirom na protek vremena, nisam ih pronašao. Obzirom da je od dospelosti prošlo više od četiri godina, smatram da je potraživanje palo u zastaru. Zato me čudi da je HZZO i poslao opomenu, zar oni nisu čuli za zastaru. Što mi je činiti? (R. Z., Zagreb)

Odgovor: Prema Zakonu o obveznim odnosima zastarijevanje obveze s osnova dopunskog zdravstvenog osiguranja nastupa u roku od tri godine, računajući od dana dospelosti. Time bi i Vaša obveza plaćanja računa za 2010. i 2011. godinu zastarjela. No sudeći po napisima iz dnevnog tiska, HZZO ima praksu da starija potraživanja pokrivaju s novim uplatama, tako da izbjegavaju zastarijevanje potraživanja. Ali zašto se onda u opomeni pozivaju na potraživanje iz 2010. i 2011. godine? U svakom slučaju savjetujem Vam da se obratite Ministarstvu zdravlja i ukažete na nepravilnosti vezane za nastup zastare potraživanja sa osnove dopunskog osiguranja. Dužni su Vam odgovoriti u roku od 30 dana. Ako u međuvremenu dobijete prijedlog za ovrhu, obavezno iskažite prigovor zastare zbog proteka roka od tri (3) godine od dana dospelosti potraživanja HZZO-a.

Maloljetni tata u dvojbi

Pitanje: Moj sin je kao maloljetna osoba (17,5 godina) priznao očinstvo djeteta. Kako je u času priznanja bio maloljetan, zanima me ima li to priznanje pravni učinak, te može li se opozvati? (M. M., Rijeka)

Odgovor: Prema postojećem Obiteljskom zakonu, očinstvo može priznati osoba s navršenih 16 godina života, ako je sposobna shvatiti značenje izjave o priznavanju. S obzirom da je vaš sin u času priznanja očinstva imao 17,5 godina, priznanje možete pobijati samo zbog nemogućnosti shvaćanja priznanja. Jednom dano priznanje ne možete opozvati.

Povrat vraćenog duga?

Pitanje: Prije dosta vremena posudio sam veći iznos potreban za izgradnju kuće. Kako sam imao i drugih obaveza kojima sam dao prioritet, tek sam nakon 6 godina digao kredit i vratio dug po zajmu za izgradnju kuće. Nakon vraćanja duga sam saznao da je nastupila zastara te da dug nisam ni trebao vratiti. Mogu li zatražiti povrat?

Odgovor: Iako ste dug vratili nakon proteka općeg zastarnog roka (5 godina od dana dospelosti), ne možete tražiti povrat. Formalno, dug niste trebali vratiti nakon nastupa zastare, ali nakon što ste ga vratili, ne možete se pozvati na zastaru. Ostaje, dakako, moralna strana obveze povrata duga.

Odgovara:
Milan Tomičić,
dipl. pravnik

MIRELLA MARINI, VODITELJICA DNEVNOG CENTRA I TAJNICA OGRANKA SUH-a VODNJAN

Upornost i osmijeh se isplate

Umirovljenici radnim danom od 9 do 12 i 17 do 19 sati mogu u prostorijama Centra igrati šah, karte, pikado i domino, gledati TV, pročitati "Glas Istre" na hrvatskom i "La voce del popolo" na talijanskom jeziku. Održavaju se i kreativne radionice, a jedanput mjesečno, ovdje se mogu izmjeriti razina šećera u krvi i krvni tlak

Vodnjan se nalazi na jugu Istre, manje od 10 km sjeverno od Pule i sjedište je lokalne samouprave Grada Vodnjana u kojoj su i veća naselja Galizana, Peroj, Gajana i Barbariga. Vodnjanština je poznata po mnogočemu, a posebice po puno očuvanih kažuna (poljskih kamenih kućica), dobrom vinu i malinovom ulju, velikoj crkvi sv. Blaža s najvišim zvonikom u Istri, sa Zbirkom sakralnih umjetnina i poznatim mumijama - zbirkom neraspadnutih tijela više svetih osoba.

U toj sredini djeluje Ogranak pulske podružnice Sindikata umirovljenika Hrvatske, a u tom ogranku "Katica za sve" je gospođa Mirella Marini, tajnica Ogranka. Mirella je rođena (1949.) u Puli i posljednjih 15 godina svoga radnog vijeka radila je kao varilac u Brodogradilištu Uljanik Pula. Godine 1998. kao invalid rada otišla je u mirovinu, ali ova vrijedna i uporna žena nikada ne miruje pa je njezine aktivnosti teško i pobrojati.

Bila je aktivna i u sindikalnom pokretu, ali je pravi aktivizam iskazala tek po uključenju u Sindikat umirovljenika Hrvatske; osobito nakon što je 2000. izabrana na mjesto tajnice vodnjanskog ogranka pulske Podružnice SUH-a. Na tom mjestu radi cijelo proteklo razdoblje.

Netko bi rekao kako je vodnjanski ogranak - obiteljska udruga. Luciano, Mirellin suprug, predsjednik je ogranka, a svu potporu im daju sin Moreno i kćer Adelaide. Kad bi se dodali snaha i zet te još četiri unuka i jedna unučica, priličan je to broj podržavatelja SUH-a.

Mirella voli kuhati, posebice kolače, a sudjeluje i kao natjecateljica i organizatorica raznih kulinarskih natjecanja u Vodnjanu tijekom godine. Bavi se vrtlarstvom, pjeva u zboru Zajednice Talijana Vodnjan. Aktivistica je i u Podružnici SUH-a Pula te Glavnog odbora SUH-a u Zagrebu. Bila je dva mandata odbornica u Vijeću Grada Vodnjana, a trenutačno je članica Socijalne komisije Gradskog vijeća Vodnjana. Teško je sve to pobrojati, a još više obavljeti. Ipak, Mirella ima neki čudesan višak energije koji „emitira“ svima oko sebe.

Vodnjanski ogranak Podružnice SUH-a Pula je jedan od najvećih u Hrvatskoj. Ima više od 500 članova s iskaznicom, a na cijeloj Vodnjanštini tek je oko 950 umirovljenika. Odbor Ogranka ima 13 članova i svi su izuzetno aktivni. S obzirom na gospodarsku situaciju, Mirella kaže da se svi u Predsjedništvu i Odboru svakodnevno bore kako bi pomogli članovima i olakšali im uvjete života u ovoj krizi.

Ovaj ogranak je bavi brigom o svim članovima, okuplja i organizira druženja, predavanja o raznim temama među kojima su najpopularnije zdravstvene i financijske. Pruža se pomoć članovima - koliko se može. Pribavljaju se, primjerice, autobusne karte za beneficirani lokalni prijevoz (Vodnjan-Pula-Vodnjan i za druge relacije - Galizanu, Peroj, Gajanu i Barbarigu). Uz suradnju s Gradom Vodnjanom, svim članovima slabog imovinskog stanja podijele se novčani bonovi za Božić i Novu godinu.

Uz državne blagdane organiziraju se druženja i sportski susreti. "Svake godine sudjelujemo na sportskim susretima umirovljenika Istarske županije i s ponosom ističem da osvajamo uvijek prvo ili drugo mjesto." kaže tajnica Marini. Kad se god može organiziraju se izleti po Istri ili Hrvatskoj. Posebice su ponosni na vrlo dobru suradnju s kolegama iz talijanskog mjesta Manzano kod Udina, te s pobratimljenom legom iz

Castelfranca kod Trevisa. Očito dobro druženje ne poznaje fizičke ni geografske granice.

Kao rijetko gdje u Hrvatskoj, Ogranak SUH-a u Vodnjanu ima i Dnevni centar za umirovljenike o kojem se skrbi. Centar je otvoren na sadašnjoj lokaciji 10. kolovoza 2011. Prije toga se godinama tražilo od lokalne vlasti da se neki prostor dodjeli umirovljenicima kako bi se mogu družiti. Dobili su prvo jednu prostoriju u zgradi gdje su mnoge udruge u ulici Svete Katarine, ali tu se nisu mogli sastajati i raznoditi. Na lokaciji u glavnoj ulici, Trgovačka 19, Centar danas ima četiri lijepe prostorije s dva sanitarna čvora, a omogućen je i pristup korisnicima u invalidskim kolicima.

Umirovljenici svakodnevno radnim danom od 9 do 12 i od 17 do 19 sati mogu u prostorijama Centra igrati šah, karte, pikado i domino, gledati TV, pročitati "Glas Istre" na hrvatskom i "La voce del popolo" na talijanskom jeziku. U tom prostoru se održavaju kreativne radionice, razni sastanci i dogovori, a jedanput mjesečno ovdje se mjere razina šećera u krvi i krvni tlak. Voditeljica ovog Dnevnog centa Mirella Marini zadovoljna je što troškove održavanja snosi Grad Vodnjan iz svog proračuna.

Posjećenost Centra je izvrsna, posebice u poslijepodnevnom satima. Iz razgovora s korisnicima centra saznali smo da su ljudi zadovoljni i sretni jer se imaju gdje sastajati, pričati i provesti vrijeme na koristan način. Tajnica ogranka i voditeljica ovog centa kaže nam da se ona zalaže za otvaranje takvih dnevnih centara i u drugim naseljima na Vodnjanštini - u Galizani, Peroju i Barbarigi.

Na kraju razgovora sa simpatičnom gospođom Mirellom upitali smo koja je njena poruka kolegicama i kolegama u SUH-u na svim razinama diljem Lijepe naše. Kratko je odgovorila: "Dobra volja i velika upornost bit će nagrađeni. Osmijeh na lice i razgovarati stalno s ljudima!". (Tekst i slike: Anto Babić)

Faktori rizika

Faktori rizika bitno utječu na život ali i prijete očekivanoj dobi.

Na neke faktore rizika možemo utjecati, ali na neke na žalost, ne.

Faktori rizika su :

1. Povišen krvni tlak
2. Povišena razina masnoća u krvi
3. Dijabetes ili šećerna bolest
4. Debljina
5. Alkohol
6. Nikotin
7. Nedovoljna pokretljivost
8. Stres i stresni događaji.

Od navedenih faktora rizika u smislu doživljenja, razvidno je da možemo sami utjecati na njih pet (5).

Bolesti ili tegobe javljaju se u šestom desetljeću života (iznad 50 godina), a povećavaju se u ranom (65-74), srednjem (75 - 84) i u poznom razdoblju starije životne dobi (više od 85 g.). Stoga je već u najranijoj životnoj dobi prikupiti znanje o načinu zdravog života, koje će nam omogućiti kvalitetan život i u najstarijoj dobi. Smrt je očekivani događaj i čovjekov život možemo usporediti sa svijećom, koja se upali našim rođenjem i tog časa počinje sagorijevati. Zbog toga će se svaka savjesna osoba truditi da postigne što sadržajni i kvalitetniji životni put na kojem neće sama sebi naštetiti

neprijemnim životnim stilom, koji uvelike ugrožava, kako kvalitetu života, tako i očekivanu dob.

Analizirajući faktore rizika možemo zaključiti **da zdrave navike u životu znače duži i kvalitetniji život.**

Zdrava i umjerena prehrana osigurava kontrolu tjelesne težine, što je važno obzirom na činjenicu da je debljina je uzrok mnogih tegoba i bolesti. Izbjegavajući opasnu naviku pušenja, dovest ćemo na najmanju mjeru poteškoće s disanjem ili spriječiti nastanak karcinoma pluća. **Kretanje** je također važno za kvalitetni život, svakodnevna rekreacija čini vas mobilnim i pozne godine neće predstavljati problem.

Ne kaže se uzalud, da je kretanje - život!

Mnogobrojni problemi nas umirovljenika su definitivno **stresni**, stoga pokušajmo, ako ikako možemo, otkloniti uzroke - stresna napetost kroz duže razdoblje uzrokom je mnogih zdravstvenih problema.

Prekomjerno uživanje **alkohola** dovodi do ciroze jetre, ozbiljne bolesti, koja bitno utječe na kvalitetu života i njegovu dužinu i narušava odnose u obitelji.

Povišen krvni tlak i dijabetes su bolesti, koje se pravovremenim otkrićem i pridržavanjem preporuka liječnika mogu uspješno kontrolirati, te neće bitno utjecati na kvalitetu života i doživljenje.

Psihofizičko stanje našeg organizma je u **našim rukama**, nemojmo ga razočarati. Preporučuju se i redovni dvogodišnji sistematski pregledi - jer zdravlje treba čuvati kao najveću dragocjenost.

Imate li neki zdravstveni problem, pišite na e-mail: peter.brinar@zg.t-com.hr

Prim.dr. Peter Brinar

BANJA VRUĆICA
Zdravstveni turistički centar a.d.

PROGRAM ZA UMIROVLJENIKE U SARADNJI SA SINDIKATOM UMIROVLJENIKA HRVATSKE

ARANŽMAN UKLJUČUJE:

- * hotelski smještaj i prehrana
- * specijalistički pregled
- * tri fizikalne procedure (osim masaža, lasera i akupunktura)
- * kupanje u termomineralnoj vodi (u kadi ili bazenu)
- * EKG

CIJENA:

- * I mjesec 1420 Kn
- * II i XII mjesec 1450 Kn
- * III mjesec 1550 Kn
- * IV i XI mjesec 1650 Kn
- * V i X mjesec 1750 Kn

SMJEŠTAJ: 1/2 i 1/3 sobe

Dužina trajanja programa: **10 DANA**

Sretan Uskrs!

Želimo Vam mnogo zdravlja, sreće i veselja.

*Sve najbolje žele Vam svi zaposlenici
u ZTC "Banja Vrućica" Teslić.*

*Sretan
i blagoslovljen
Uskrs želi
Vam HZZO*

Hrvatski
zavod za
zdravstveno
osiguranje

Dopunsko
zdravstveno
osiguranje
Zdrav odabir.